

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY

Vol. LXXXII Kaina 35 c.

TREČIADIENIS — WEDNESDAY, LIEPA — JULY 27, 1988

Nr. 145

„LKB Kronika, Nr. 75

(Tęsinys)

Eina nuo 1972 metų
Perskaitys duok kitam!
Jei gali, padaugink!

Žinios iš vyskupijų

Šiaudinė (Šiaulių raj.). Šiaudinės parapijoje yra Kairiškų senkapis, vietinių žmonių vadinamas Apžadų kapeliais. Ten žmonės nuo senų laikų statė kryžius, meldėsi. Ir dabar tikintieji dažnai susirenka bendrai maldai ir pilkapyje esančių kipytylė. Ir šiais jubiliejiniais metais kairiškų senkapio koplytėlėje vyko pamaldos, o po jų buvo pastatytas ir pašventintas kryžius, kaip padėka Dievui už suteiktas malones. Pamaldose ir kryžiaus pašventinime dalyvavo tikintieji bei Papilės parapijos klebonas kun. J. Paulauskas ir Viekšnių parapijos klebonas kun. V. Gauronksis.

Praėjus kiek laiko po šventės, i Kairiškų tarybinį ūkį buvo

iškvieštas Juozas Dapšys ir Albina Kuodytė. Tikinčiuosius „auklėjo“ tarybinio ūkio direktorė Zamarienė, partinės organizacijos sekretorė Bučiūtė ir atstovas iš rajono vykdomojo komiteto. Valdžios atstovai barė J. Dapšį, juokėsi iš jo įsitikinimų ir aiškino, kad statyti kryžius draudžiama. Pokalbiui baigiantis, buvo įteiktas pranešimas, jog J. Dapšys ir A. Kuodytė privalo važiuoti i rajono vykdomąjį komitetą pasiaiškinti.

1987 m. birželio 30 d. J. Dapšys ir A. Kuodytė buvo barami rajono vykdomajame komite. J. Dapšiui ir A. Kuodytei už kryžiaus statymą teko sumokėti 30 rb. baudą. Taip pat įsakė išrauti kryžių, o jei ne, tai valdžia išraus ir jiems teksią sumokėti už darbą.

Amerika neįleido sovietų inspektorių

Washingtonas. — Amerikos vyriausybė nedavė leidimo įvažiuoti asatūnionis Sovietų Sąjungos inspektoriams, kurie turėjo patikrinti raketų įrengimus pagal pasirašytą sutartį, kadangi jie yra šnipai, pasakė amerikiečių oficialūs pareigūnai.

Tie inspektoriai turėjo čia apsigyventi ilgesniam laikui, o kiti, kurie jau yra atvykę, čia bus tik trumpą laiką. Kad nebuvo duotas leidimas pranešė Los Angeles Times dienraštis, ir Valstybės departamentas vėliau tai patvirtino. Tačiau atsakė pasakyti, kaip jie sužinojo, kad tie inspektoriai yra šnipai ir KGB agentai. Jų pavardės Amerikos CIA įstaigai buvo žinomos ilgą laiką, pasakė žvalgybos pareigūnas.

Amerikos vyriausybės kritikai, kurie buvo prieš pasirašymą raketų sutarties, vėl pradėjo savo kritiką, sakdami, kad Sovietai siunčia gerai paruoštus agentus vietoje tikrų inspektorių.

Trys sarašai

Pagal susitarimą, kad nebūtų apgavystių, kiekviena šalis turi teisę laikyti patikrinimo aparatą ir siųsti savo inspektorių staigą, vos tik pranešus, kad jie atvyksta, tikrinti raketų

Užuojauta Iranui

Vatikanas. — Popiežius Jonas Paulius II per Vatikano valstybės sekretorių kardinolą Casaroli telegrama apaštaliniam nuncijui Irane arkivyskupui Jonui Bulaičiui išreiškė savo gilų skausmą dėl Irano keleivinį lėktuvą ištikusios tragedijos. Pavedamas Dievo gailestingumui visus tragiškai žuvusius nekaltus žmones, popiežius įgalioja apaštalinį nuncijų išreikšti giliausią užuojautą Irano valdžiai, o per ją visom skaudaus gedulo paliestom šeimom. Sventasis Tėvas karštai ragino visus imtis reikiamų priemonių, kad tokie dramatiški įvykiai daugiau nebesikartotų, ir kad visi pasiryžtų bendromis jėgomis atkurti taiką, kurios trokšta visas pasaulis.

Lygios teisės abiem

Trečiajam saraše yra pavardės tų rusų, kurie siunčiami čia gyventi ilgesniam laikui ir sekti nustatytus raketų gaminių fabrikus. Apie 30 tokių sovietų inspektorių gyvens Salt Lake City mieste. Jie prižiūrės Hercules raketų imonę Magna mieste. Tie rusai gali būti sulaukyti tuojau pat, nesakant prieštasties, jei amerikiečiai ras, kad tai reikalinga padaryti. Tie kiti septyni, kuriems nebuvo leista įvažiuoti, kaip tik priklauso šiai grupei.

Sovietų Sąjunga, aišku, turi tas pačias teises tikrinti pasiūlytus amerikiečius. Iki šiol dar nebuvo nė vieno amerikiečio, kurio sovietai neįsileistų i Sovietų Sąjungą.

— **Pakistanas**, Reuterio pranešimu, nori daugiau pirkti apsigynimui reikalingų įrengimų ir ginklų iš Amerikos. Užsienio reikalų ministeris Yaqub Khan atvyksta i Washingtoną pasitarimams su vyriausybės nariais, o rugpjūčio 2 d. jis bus Maskvoje ir ten tarsis Afganistano klausimais.

— **Jeruzalėje** sekmadienį Izraelio kareiviai nušovė du palestiniečius, vos tik prasidėjus metinei musulmonų šventei.

Latvijos jaunimas su savo tautiniais muzikos instrumentais-kanklėmis atlieka patriotines dainas prie Laisvės paminklo Rygos mieste centre liepos 13 dienos vakare, dalyvaujant didelei miniai žmonių.

Amerikos pastangos išgauti pagrobtuosius

Washingtonas. — Amerika pasiuntė Iranui laišką, pareikšdama pasitenkinimą, kad sutiko pradėti derybas karo paliaubų klausimu ir pasiūlė pradėti pasitarimus, kad išlyginus nenormalią padėtį Amerikos — Irano santykiuose, praneša Washington Post laikraštis.

Geresni ryšiai ir pratomas karo užbaigimas teikia daug vilčių, kad bus sutvarkytas ir pagrobtųjų amerikiečių išleidimas. Valstybės departamento sekretoriaus asistentas John Whitehead pasakė, jog tą pranešimą pasiuntė todėl, kad buvo priimta Jungtinių Tautų rezoliucija 598. Iki šiol iš Irano nebuvo gauta jokio atsakymo. „Jie žino, kad mes esame pasirušė ryšiams, bet mes turime žinoti, kad kalbamės su atsakingu vyriausybės žmogumi“, pasakė J. Whitehead.

Pageidauja pasitarimų

Reagano administracijos pareigūnai viešai pareiškė, jog

nori pagerinti ryšius su Iranu kaip tik dabar, kai jis pradėjo pasitarimus paliaubų reikalui. Libane praėjusį sekmadienį šių vadovaujantis asmuo Hussein Fadlallah buvo sukvietęs visas partijas pasitarimui, įskaitant ir pagrobtųjų reikalą, praneša neskelbiamai šaltiniai iš Irano. Amerikos oficialūs pareigūnai pranešė, jog administracija nori kalbėtis su Hezbollah grupe (Dievo partija), kuri laiko devynis amerikiečius, tačiau negavo iš jų atsakymo.

Gynybos departamento sekretorius Carlucci viešai pareiškė, jog Amerika visada kalbės su Iranu bet kokiais reikalais, išskyrus ginklų pardavimą. Baltųjų rūmų spaudos sekretorius, skrendant iš atostogų i Washingtoną, pasakojo žurnalistams, jog negali būti jokių derybų dėl pagrobtųjų, nes jie turi būti paleisti be jokių derybų, kaip kad buvo pagrobti. Taip pat nebus mokama kokia nors suma už jų paleidimą. „Jie privalo juos išleisti“.

Prašo paskirti asmenį

Šveicarijos ambasada padeda Amerikai, kuri perduoda Iranui Amerikos pageidavimus, nes nėra diplomatinio ryšio. O Alžiro ambasada čia perduoda Irano pranešimus, jei tokių kada nors būna. Šiuo metu Amerika pageidauja, kad Iranas paskirtų oficialų asmenį, kuris galėtų kalbėti savo vyriausybės vardu.

Frank Carlucci pasakė, jog Amerika turi palaukti ir pasiūlyti, kas bus su derybomis New Yorke ir kaip vyks karo paliaubų susitarimas, kad galėtų ką nors daugiau pasakyti apie ten laikomo karo laivyno sumažinimą. Šiuo metu Amerika ten turi 27 laivus.

— **New Yorke** Jungtinių Tautų organizacijos generalinis sekretorius Javier Perez de Cuellar pranešė spaudai, kad, jei valstybės nesumokės savo duoklės iki šio rudens, tai ši organizacija turės užsidiaryti. Gegužės 31 d. valstybės buvo skolingos 690.9 mil. dol. šiai pasaulinei organizacijai. Amerika, kuri yra didžiausia Jungtinių Tautų išlaikytoja, yra skolinga 252 mil. dol. už praėjusius metus ir jau turi mokėti už šiuos metus 215 mil. dol.

TRUMPAI IŠ VISUR

— **Santa Barbaroje** savo rančoje prez. Reaganas baigė atostogas ir su žmona Nancy grįžo i Baltuosius rūmus Washingtono.

— **Maniloje**, Reuterio pranešimu, buvo nusamdytas sargo pareigoms klaidingas asmuo. Tomas Belleza uždarė Filipinų Komercijos ir Industrijos banko duris, kai buvo laikas uždaryti, ir grąšindamas ginklu liepė tarnautojoms atidaryti seifą, iš kurio paėmė 25,000 dol. ir pabėgo.

— **Sovietų** laikraštis „Trud“ rašo, jog alkoholizmas Sovietų Sąjungoje sumažėjo, tačiau padidėjo narkotikų skaičius net 150%.

— **Kanados** ukrainiečiams Albertos provincijos vyriausybė paskyrė 1.5 mil. dol. įsteigti ukrainiečių istorijos tyrimų centrui, jei patys ukrainiečiai surinks dvigubai tiek pinigų.

— **Pietų Korėja** ruošia naują imigracijos įstatymą, kad būtų galima pripažinti visas komunistų kraštų piliečiams. Seulo vyriausybė iki šiol neturi jokių diplomatinio ryšių nei su vienu komunistų kraštu. Paskutiniu metu pradėjo tartis su Vengrija ir Jugoslavija, kad ten galėtų atidaryti prekybos įstaigas.

— **Indijos** Atominės energijos komiteto pirmininkas M.R. Srinivasan paneigė žinias, jog Indija importuoja sunkių vandenį savo branduolinės energijos fabrikams, kad būtų gaminamas plutonijumas.

— **Vengrijos** komunistų partijos generalinis sekretorius ir ministras pirmininkas Karoly Grosz vakar atvyko i Washingtoną, kur turės pasitarimus su prez. Reaganu ir kitais vyriausybės pareigūnais.

— **Japonijos** ministras pirmininkas Nakasone Takeshita nori praveisti naują mokesčių sistemos įstatymą ir sumažinti mokesčius.

— **Washingtono** viceprezidentas Bush, kalbėdamas Associated Press reporteriui, pasakė, jog jis tikrai mano, kad moteris turėtų būti respublikonų partinio viceprezidentu postui Amerikoje.

— **Pakistano** prezidentas Mohammed Zia ul-Haq paskelbė, jog parlamento ir vietiniai savivaldybių rinkimai įvyks lapkričio 16 d.

LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500-1-2-3

Maskva nori daugiau, negu jai priklauso

Latvių viltys — daugiau ekonominės laisvės

Ryga. — Daug metų Latvijos sostinės gyventojai nebuvo matę tokio įvykio, kaip, kad buvo liudininkais liepos 13 dienos vakarą.

Dešimtys tūkstančių latvių išsiliejo i gatves stebėti tautinių šokių grupių parado. Kai minia sostinės gatvėmis susirinko prie latvių Laisvės paminklo, kuris pastatytas už Latvijos laisvės žuvusiems pagerbti Latvijos nepriklausomybės metais, šis susirinkimas išvarto i masinę tautinę demonstraciją, rašo New York Times korespondentas P. Taubman Maskvoje.

O kai buvo pradėta nešti Latvijos tautinė vėliava per aikštę prie paminklo, kilo griausmingos ovacijos, o po jų buvo giedamas Latvijos tautos himnas. Tada pasirodė ir daugiau tautinių vėliavų, kurios atsirado prie paminklo užrašo: „Tevzemei un Brīvībai“ kas reiškia latvių kalboje „Už Tėvynę ir laisvę“.

Latvių projektas

Latviai korespondentui pasakojo, jog šis masinis susibūrimas reiškia ne vien tik tautinį atgimimą, bet ir didelį visuo- menės pritarimą projektui, kuris yra ruošiamas, kad būtų sumažinti ekonominiai ryšiai su Maskva. Dešimtmečius latviai vedė pasyvią rezistenciją prieš sovietus. Šiuo metu jie mano, kad realiausias planas yra turėti daugiau laisvės ekonominiame gyvenime ir išlaikyti savo kultūrą, kuri labai skiriasi nuo sovietiškosios.

Autonominės ekonomijos idėja yra stipri Estijoje ir Lietuvoje, pažymi žurnalistas, „Tai nėra atsisakymo reikalas, bet turėjimas daugiau nepriklausomo esamojo sąjunge“, sakė jam Guntis Valujevs, Latvijos rašytojų sąjungos sekretorius. Rašytojai čia reiškiasi vadovaujamoje rolėje.

Deja, viskas Maskvos kontrolėje

Latvių vyriausybės atstovas Dainis Zelmenis jam aiškino: „Lenino krašto valdymo struktūra, kuri buvo paimta pagrindu 1922 m. konstitucijai sudaryti, uždėda Maskvai atsakomybę už krašto gynybą, užsienio politiką, paštą ir susiekimą. Tačiau Stalinas kitaip žiūrėjo ir praktikoje ką kita vykdė“. Jis mano, kad Maskva šiuo metu gali toleruoti tik ekonominį respublikų savarankumą. Latvijoje ekonomistai tik dabar pradėjo šią idėją populiarinti, kas Estijoje ir Lietuvoje buvo pradėta jau praėjusį rudenį.

Latvijos komunistų Planavimo komiteto pirm. Uldis Ziemelis jam sakė, jog yra įsteigta komisija, kuri studijuoja ekonominių ryšių su Maskva reikalą, tačiau iki šiol dar nėra nieko aiškaus, kad būtų leista patiems latviams kontroliuoti savo ekonomiją. Visos didžiosios industrijos imonės šiuo metu yra kontroliuojamos iš Maskvos. Tik mažesnės apimties fabrikai, kurie priklauso antrailei

— **Hondure** paaikšėjo, jog tie, kurie puolė amerikiečius karius ir šešis sužeidė, buvo komunistai partizanai.

Per daug Maskvai

Didelis pelno procentas iš visų respublikų eina Maskvai, o pačioje respublikoje paliekamas žymiai mažesnis procentas ir tie produktai dar yra siunčiami ir i kitas respublikas. Nežiūrint, kad centrinė sovietų vyriausybė aprūpina respublikas elektra ir įvairia žaliava, yra bendras kiekvienoje respublikoje galvėjimas, kad per didelę duoklę tenka Kremlui. „Yra daug neteisybės“, sako Ziemelis. Pavyzdžiui, visa, kas gaunama iš turizmo, lieka Maskvoje, bet ne Latvijoje. Jis sako, kad jo komisija studijuoja galimybes turėti ir savo skirtingą piniginių vienetą nuo Maskvos, kuris būtų keičiamas i rublius. Komisija studijuoja ir kitą galimybę — vesti atskirą prekybą su užsieniu.

Rusinimas — latvių problema

Vienas iš svarbiausių latvių pasiūlymų, rašo minėtas žurnalistas, yra neleisti rusams atvykti i Latviją, o taip pat ir kitoms tautyboms, kurios užima latvių darbus ir griauia jų ekonominį gyvenimą, kalbėjo jam latviai. Kartu bando susovietinti latvių kultūrą i vieną bendrą katilą ir juos surusinti. „Migracija sudaro ne vien tik socialines problemas, bet kelia susirūpinimą Latvijos tautos likimu“, sakė tas pats Valujevs žurnalistas.

Ziemelis sako, kad 50% Latvijos gyventojų yra patys latviai, o kiti yra kitų tautybių, iš jų 30% yra rusai. Tai kelia latviams didelį rūpestį ir tai stipriai žeidžia jų kultūrą. Ta proga rašoma, jog Lietuvoje yra iš viso 80% lietuvių gyventojų, o Estijoje 60% estų. Visos trys Pabaltijo respublikos esą daro viską, kad gautų kuo didesnes ekonomines laisves iš Maskvos.

Stalinisto pažiūra

Bet Lietuvos komunistų Planavimo komiteto pirm. Bronislovas Zaikauskas sako, jog branduolinės energijos ir elektronikos srityje negali būti leidžiama kiekvienai respublikai savaip tvarkytis ir nepriklausomai vesti politiką. Jis yra vienas iš tų, kuris yra priešingas prieš atskirą nuo Maskvos ekonomiją. Jis sako, kad turėjimas savo atskiros valiutos yra naivus galvojimas ir nesusiipratimas.

KALENDORIUS

Liepos 27 d.: Rudolfas, Natalija, Pantaleonas, Svalia, Sergijus, Zintautas.

Liepos 28 d.: Viktoras, Ada, Agaras, Antė, Nazarijus ir Celas, Inocentas, Augmina, Vyntaras.

ORAS

Saulė teka 5:38, leidžiasi 8:15. Temperatūra dieną 87 l., naktį 65 l.

SKAUTYBĖS

GLOBOJA CHICAGOS SKAUTININKŲ, KŲ RAMOVĖ

Redaguoja j.v.s. Irena Regienė, 2652 W. 65th St., Chicago, IL 60629

VII-JI TAUTINĖ STOVYKLA

„KUNIGAİKŠČIŲ ŠALIES“ PRANEŠIMAI

„Kunigaikščių šalies“ šūkis: „KUNIGAİKŠČIŲ ŠALIS, PRAEITIS IR ATEITIS“

VII-tos Tautinės stovyklos reikalai galutinai buvo aptarti birželio 18 d. Clevelande. Ta pačia proga dar kartą aplankėme Seven Ranges Scout Reservation. Stovyklavietė yra graži ir stovyklauti bus tikrai smagu. Dabar pateiksiu paskutines informacijas ir nurodymus.

— Jeigu yra skautų, kuriems bus leidžiama duoti įžodį stovyklos metu, prašau turtininkus, vietininkus iš anksto pranešti pastov. viršininkams.

— Turtininkai ir vietininkai privalo patikrinti ar teisingai ir pilnai užpildytos stovyklon važiavimo skautų registracijos ir sveikatos anketos. Prašau neužkrauti to darbo T.S. registracijai.

— Skatinu Vidurio, Atlanto ir Kanados rajonus, atsivežti galimai daugiau palapinių. Palapinių perteklius būtų naudojamas iš toliau atskridusių brolių apgyvendinti. Sužymėkite palapines ir paskirkite vadovą, kuris rūpintųsi jų supakavimu pasibaigus stovyklai.

— Jau anksčiau buvo pranešta, kad pagrindinė stovyklos vadija gali rinktis šeštadienį, rugpjūčio 13 d. nuo 1:00 v. p.p. Visi kiti stovyklautojai gali atvykti tik rugpjūčio 14 d. nuo 10:00 v. ryto.

— Stovykloje bus galima pasiskolinti įrankius (Pjūklus, kirvis ir t.t.). Šie įrankiai bus ūkio skyriaus priežiūroje. Patariu vadovams atsivežti savo įrankius, nes skolinamųjų tikrai visiems neužteks, ypač stovyklos pradžioje.

— Išskylauti bus leidžiama už stovyklos ribų, bet, dėl apdraudimo taisyklių, už stovyklos ribų nebus leidžiama nakvoti.

— Prašau visus vienetus atsivežti vėliavas, kurias bus reikalingos T.S. atidarymo iškilmsėms.

— T.S. reikia turėti savą rajonų ir palapinių apvietimą. Žibalinės lempoms (Coleman ir pan.) nereikia atsivežti kuro, nes jį parūpins ūkio skyrius.

PARODOS

Bendra paroda. Paroda ruošti sutiko v.s.fil. V. Mikūnas. Prie valgyklos esančiame kambaryje bus Kaziuko mugės darbų paroda. Prašau turtininkus, vietininkus atsivežti pavyzdinius mugės darbus ekspozicijai.

Tautinių šokių šventėje Kanadoje susitikę taršiai LSB Vyriausias skautininkas v.s. G. Deveikis, v.s. L. Rugienė, ASS vadijos pirm. vs. fil. D. Eidukienė ir buv. LSB VS vs. fil. Kazys Matonis.

tus ir parodyti visiems ką sugebame paruošti Kaziuko Mugės prekymei!

„Kunigaikščių šalies“ rajone vyks dvi ypač įdomios parodos. Apie Juozo Taoro parodą buvo aprašyta „Skaitybės kelyje“. Per daugelį metų J. Taoras rinko medžiagą ir nuotraukas iš Nepriklausomos Lietuvos, tremties ir išeivijos skautų gyvenimo. Dabar jo tikslas yra supažindinti jaunuosius skautus su jų tėvų ir senelių praktikuotos idėjos — Dievi, Tėvynei ir Artimui, gyva istorija.

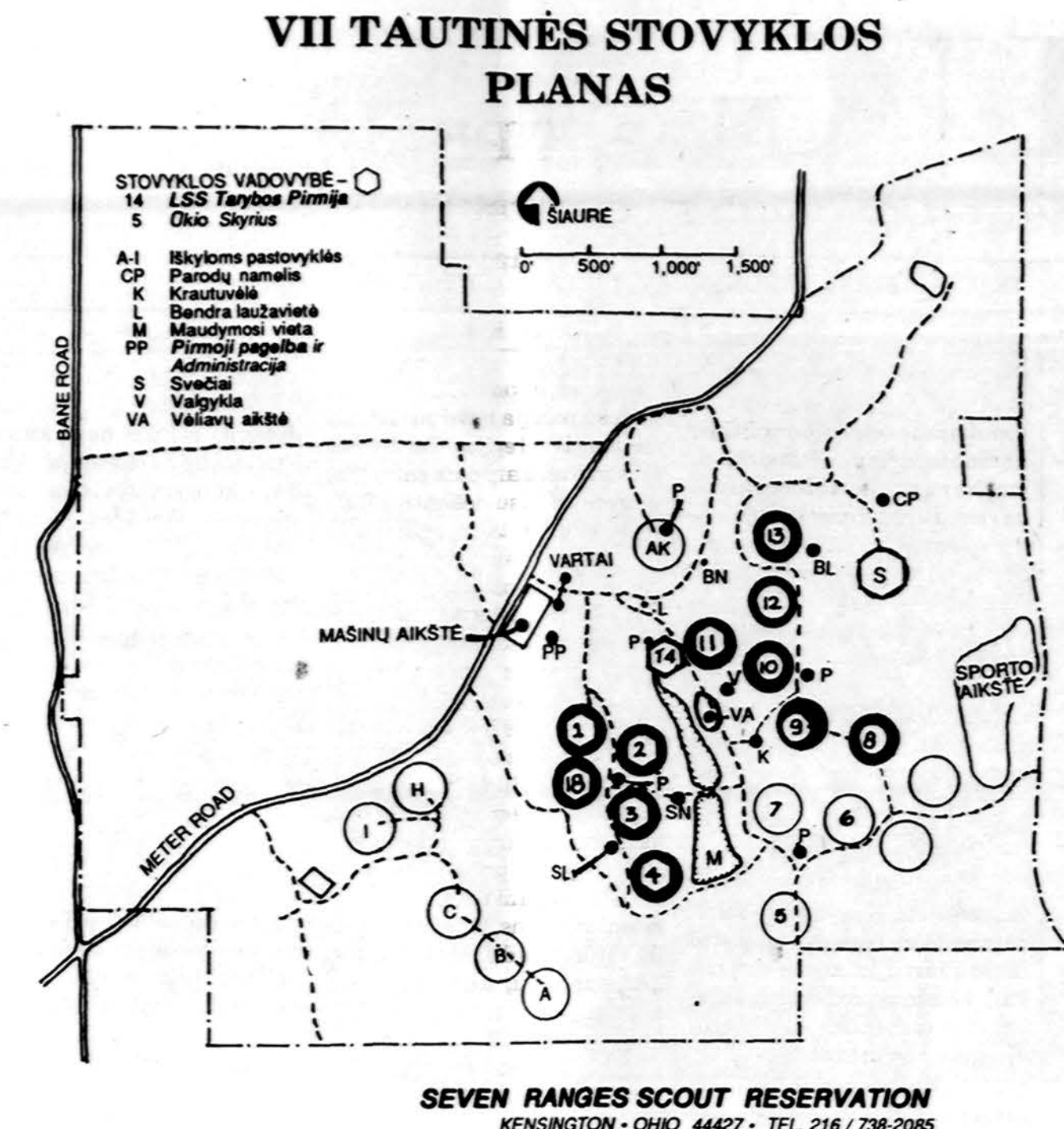
Daugeliui yra gerai žinomas istorinis medžiagos rinkėjas Henrikas Gaidis iš Maryland valstijos. Kartu su juo stovyklon atvažiuos Lt. Com. John Kidošius. Šioje parodoje bus išstatyti pinigai net nuo Romėnų laikų. Daugiausiai ekspozicijų yra iš Lietuvos istorijos nuo 16 šimtmečio iki dabartinių laikų. Čia pamatysite senovės lietuvių kardus, šautuvus bei karines uniformas. Skatinu visus aplankyti šias parodas.

ŪKIO SKYRIAUS PRANEŠIMAI

— s. G. Taoras praneša, kad šeštadienį atvykstantieji į Pittsburgho aerodromą privalo pranešti lėktuvo numerį ir atskridimo laiką. Šeštadienį vėliavą vakare atvykstantieji privalės pasirūpinti nakvyne Pittsburgho aerodrome bus vežami į T.S. keturis kartus. Aerodrome bus stalas su iškaba, kur bus sutinkami atskridę stovyklautojai.

— Atvykus į stovyklą vienetų vadovai prašomi prie vartų registracijoje pasitikrinti ar visi jūsų vieneto formalumai yra pilnai sutvarkyti. Bagažai turi būti sužymėti nurodytais numeriais.

Giliukai — 11
Vilkiukai — 6
Skautai — 10
Prit. Skautai — 8
Jūros Skautai — 7
Sk. Vyčiai — 13
Skautininkai — 12
Vadovai — 12
— Noriu pabrėžti, kad bagažas būtinai turi būti aiškiai pažymėtas čia minimais numeriais. Ūkio skyrius išvežios bagažą į pastovyklės iš mašinų aikštės, vadovaudamasis šiais numeriais. Nepažymėtas numeriais bagažas bus pristatytas vėliausiai.

SEVEN RANGES SCOUT RESERVATION
KENSINGTON - OHIO 44427 - TEL. 216 / 738-2085

PASIMATYSIME VII-JE TAUTINĖJE STOVYKLOJE

1988. VIII. 14-24
VII-JI TAUTINĖ STOVYKLA

SESERIOS RAJONAS —
1 Vyr. Skautės — „LAUMIŲ TAKAS“
2 Skautės — „ZALIO ŠILO JUOSTA“
3 Pasiūlytos: „DĖSMININKES“
Vadovė — „GABIA“
4 Vyr. Sesės — „ZARA III“
5 Jūrai Skautės — „MERININKA“
6 Jauniosios sesės — „MOCIUTĖS PASAKA“
7 Prit. Skautės — „TEVISKĖS LAUKAI“

SL Seserijos lauzavietė
SN Seserijos namelis
P Seserijos / dušai
BROLIŲ RAJONAS —
7 Jūrai Skautai
8 Vilkiukai
9 Prit. Skautai
10 Skautai
11 LSB Vadovai
12 Skautininkai
13 Skautai Vyčiai

BL Brolių lauzavietė
BN Brolių namelis
P Brolių / dušai
ASS RAJONAS —
AK Akademikai Skautai-ės
P Prasyklos / dušai

ALKOHOLIS IR NARKOTIKAI

— Noriu dar kartą pabrėžiamai priminti, kad stovykloje griežtai draudžiama turėti pas save ar naudoti alkoholį, narkotikus, vaistus ir t.t. Prašau perspėti visus savo vienetų stovyklautojus, kad BRO-LIJOS stovyklos vadovybė nedarys jokių nuolaidų nusikalčiai. Įvykus nusikaltimui, skautai bus baudžiami net iki pašalinimo iš stovyklos.

Ragu visus Brolijos vadovus ir narius dalyvauti VII-je Tautinėje stovykloje. Brolijos stovyklą aplankys daug kitatūčių skautų, vadovų ir svečių. Stenkitės tinkamai paruošti savo vienetų skautus, kad jiems būtų įdomu ir malonu stovyklauti su broliais ir sesėmis lietuviškais suskridusiais iš įvairių miestų bei kraštų! Tautinių stovyklų išpūdziai lieka maloniai prisiminimais visam gyvenimui. Nepagailėkite pastangų kuo daugiau savų vienetų skautų pasiųsti į VII-ją Tautinę stovyklą.

Laimingos kelionės ir iki pasimatymo.
Budekime!
v.s. Gediminas Deveikis,
LSB vyriausias skautininkas

Vieni dar esame jauni, svajojame apie žvaigždes, ošiančias girias, gražias seses bei brolius, dar neįkoptus kalnus. Kiti jau daugiau rūpinamės apie pavargusias širdis ir skaudančius kaulus. Bet visų mūsų širdyse rusena ypatinga stovyklinė dvasia, pilna romantikos, draugiškos šilumos ir jaunystės džiaugsmo. Džiugu, kad gražūs būrys Akademinių skautų sąjūdžio narių planuoja dalyvauti VII-je Tautinėje stovykloje. (O, neplanavusieji tai dabar būtinai planuokite). Iš daugelio A.S.S. skyrių gavome entuziastingą atsiliepimą, kad jie tikrai rengiasi stovykloje dalyvauti ir paskirti dienai paruošti organizacinę, rimtą ir linksmą programą. Tikimės, kad visi skyriai puikiai prisitaisy, o kitiems stovyklautojams pristatys įdomią programą.

A.S.S. rajono „Laisvė“ dienų mintys:

Sekm., rugp. 14 d. — Stovyklos atidarymas.

Pirm., rugp. 15 d. — Vertybių diena. Bendra programa kurioje dalyvauja visi skyriai. Pasnėkesj apie A.S.S. vertybes praveda fil. E. Vilkas.

Antr., rugp. 16 d. — Gamtos diena. Programą praveda Clevelando skyrius.

Treč., rugp. 17 d. — Spaudos diena. Skautiškos spaudos parodėlė, „Mūsų vyčiai“ 40 m., jubi liejus. Programą praveda Chicago skyrius.

Ket., rugp. 18 d. — Maironio diena — Programą praveda Los Angeles skyrius.

Penkt., rugp. 19 d. — Pavergtų tautų diena. Programą praveda Detroito skyrius.

Šešt., rugp. 20 d. — Lietuvos laisvės diena — A.S.S. diena.

Sekm. rugp. 22 d. — Laisvės kovotojų diena. Programą praveda Washington, D.C., skyrius.

Pirm., rugp. 22 d. — Jaunystės diena: sportas, tautinių šokių šventė. Programą praveda Hartfordo skyrius.

Antr., rugp. 23 d. — Žvilgsnis į save. Bendros diskusijos.

Treč., rugp. 24 d. — Stovyklos uždarymas.

Primename visiems skyriams, kad savo dienose jie žodiniai ir vaizdiniai turės pristatyti savo veiklą. Prašome visus atsivežti įvairių veiklos laikotarpių nuotraukų, laikraščių iškarpų, kūrybos žiupsnelių ir t.t. Turintieji vėliavas — jas irgi atsivežkite į TS. Atsivežkite vasarines uniformas, o marškinėlius bei trenirings galėsite įsigyti stovykloje. Svarbiausia atvažiuokite patys!

„ĄŽUOLO“ IR „GINTARO“ MOKYKLŲ DALYVIŲ SUSITIKIMAS

VII-je Tautinėje stovykloje, šeštadienį, rugpjūčio 20 d., 2 val. p.p., įvyks „Ąžuolo“ ir „Gintaro“ mokyklų sueiga. Kviečiami dalyvauti visi mokyklų vedėjai, instruktoriai ir dalyviai nam mokyklų įsteigimo.

Programoje: — Buvusių mokyklų vedėjų pagerbimas;

— Mokyklas baigusiems pažymėjimų ir ženklukų įteikimas;

— Pasnėkesys, „Kaip išvengti vadovų išsisėmimo“ („burn-out“), praves kun. v.s. fil. A. Saulaitis, Jr.;

— Pristatymas visų praėjusių metų kursantų;

— Veiks nuotraukų parodėlė iš praėjusių mokyklų stovyklų;

— Vaisės, dainos, pasilinksminimas...

Patikrinkite savo užrašų knygas, prisiminkite savo skilties vardą, šūki, skilties narių ir instruktorių vardus. Dalyvaujame uniformose — neužmirškite pilkų kaklaraščių! Bus smagu vėl pasimatyti, pabendrauti, atnaujinti senas pažintis...

v.s. fil. Kazys Matonis
A. M.
v.s. fil. Gilanda Matonienė
G. V. M.

CHICAGOS VIENETŲ TURTININKAI

Dėl informacijų kreiptis į savo turtininkus, kes:

„Aušros Vartų tuntas — Svajonė Kerelytė, tel. 257-2558; „Kernavės“ tuntas — Rita Penčyliu, tel. 448-7279;

„Lituanicos“ tuntas — Viktoras Garbonkus, tel. 963-4026.

„Nerijos“ tuntas — Violeta Paulienė, tel. 584-5527.

DRAUGAS

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY (USPS-161000)

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL.

Subscription Rates: \$70.00. Foreign countries \$70.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeras nesunčiami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokėstį, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

DRAUGO prenumerata mokama iš anksto

	metams	1/2 metų	3 mėn.
U.S.A.	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Kanadoje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Užsienyje (U.S.A. dol.)	\$70.00	\$40.00	\$25.00
Savaitinis (Šešt. pried)	\$40.00	\$25.00	

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nuo 8:30 iki 12:00.
• Redakcija dirba kasdien nuo 8:30-4:00; šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nesaugo. Jūs grąžina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

STOVYKLOS LANKYTOJAMS AUTOBUSDŲ NEBUS

Pranešama, kad nesusidarius reikiama skaičiui susidomėjusių pasinaudoti galimybe autobusu vykti savaitgalio apsilankymui VII-sios Tautinės stovyklos iškilmsė, pastangos šią kelionę (iš Chicago) organizuo-

ti nutraukiamos. Ačiū s. Aldo-nai Palukaitienei už jos nuosirdžias pastangas.

Darba, kuri uždeda pašaukimas, turi kiekvienas sąžiningai dirbti.

K. Paltarokas

DR. JAMES V. HUDSON
DR. LORETA V. STONCIUS

DANTŲ GYDYTOJAI
2750 W. 71st St.
434-0201
Valandos pagal susitarimą
Pensininkams nuolaida

Kab. tel. 471-3300; rez. 442-8297
VIDAS J. NEMICKAS, M.D.

KARDIOLOGAS — ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.,
Chicago, Ill. 60652
Pirm., antr., ketv., ir penkt. pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.
Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, Ill. 60629
Tel. 436-7700

RIMGADAS NEMICKAS, M.D.
S. PRASAD TUMMALA, M.D.

SURENDER KUMAR, M.D.
Širdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų 584-5527
DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINIS LIGOS
CHIRURGIJA
6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.
Tel. 925-2670
1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120
Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS
DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL
1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave.
Tel. 563-0700
Valandos pagal susitarimą

DR. FRANK PLECKAS
(Kalba lietuviškai)

OPTOMETRISTAS
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir „Contact lenses“
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. Tumasonio kabineta perime
T. RAMA, M.D.

Specialybė — Chirurgija
2454 West 71st Street
Tel. 434-1818 — Rez. 852-0889
Val.: pirm., antr., ketv. ir penkt.
3 iki 7 v.v. Tik susitarus

DR. ANTANAS G. RAZMA
Specialybė — Vidaus ir plaučių ligos

2636 W. 71st St., Chicago, Ill.
Tel.: 436-0100
11800 Southwest Highway
Palos Heights, Ill. 60463
(312) 361-0220 (312) 361-0222

DR. LEONAS SEIBUTIS
INKSTŲ, PUSLĖS IR

PROSTATO CHIRURGIJA
2656 W. 63rd Street
Val.: antr. 1-4 v. p.p. ir ketv. 25 v. p.p.
Šešt. pagal susitarimą
Kabineto tel. 776-2880, rez. 448-5545

EDMUNDAS VIZINAS, M.D., S.C.

Specialybė — Vidaus ligų gydymas
Kalbame lietuviškai
6165 S. Archer Ave. (prie Austin)
Valandos pagal susitarimą
Tel. 585-7755

JOHN P. WAITKUS, M.D., FACS

SPECIALISTAS CHIRURGAS
Priklauso Holy Cross ligoninei
2700 W. 43 St., Tel. 927-3231
Kalbame lietuviškai
Val. pagal susitarimą pirm., antr.
Ketv. ir penkt. nuo 3-7 v.v.

Dr. Romualdas Povilaitis
DANTŲ GYDYTOJAS
Tel. 767-7575
5780 Archer Ave.
(6 blokai į vakarus nuo Cicero Ave.)
Valandos pagal susitarimą

DR. VIJAY BAJAI, M.D., S.C.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
IR ODOS CHIRURGIJA
(Aukliai nuimami kabinete)
Priklauso Holy Cross ir Christ ligoninėms
2434 W. 71 Street, Chicago
Tel. 434-5849 (veikia 24 val.)
Pirm., antr., ketv., penkt. nuo 12 iki 6 v.v.

Ofs. 735-4477;
Rez. 246-0067; arba 246-6581
DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR
EMOCINĖS LIGOS
CRAWFORD MEDICAL BUILDING
6449 So. Pulaski Road
Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ — AKIŲ LIGOS
3900 W. 95 St.
Tel. 422-0101
Valandos pagal susitarimą

Kabineto tel. — 582-0221
DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
VAIKŲ LIGOS
6441 S. Pulaski Rd.
Valandos pagal susitarimą

DR. ALGIRDAS KAVALIŪNAS
Specialybė vidaus ir kraujų ligos
Nechirurginis išsiplečiusių venų
ir hemoroidų gydymas
5540 S. Pulaski Road. Tel. 585-2802
Valandos pagal susitarimą
Penkt., antr., ketv. ir penkt.
Reikalui esant atvažiuoju ir į namus

DR. JOVITA KERELIS
Dantų Gydytoja
2659 W. 59th St., Chicago, IL
Tel. 476-2112
9525 S. 79th Ave., Hickory Hills, IL.
Tel. 598-8101
Val. pagal susitarimą

Tel. kabineto ir buto: OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1443 So. 50th Ave., Cicero
Kasdien 1 iki 8 val vak
išskyrus treč. Šešt. 12 iki 4 val. popiet

DR. IRENA KURAS
KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGOS
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
3200 W. 81st Street
Kabineto tel. RE 7-1168;
Rezid. 385-4811

Dr. Tumasonio kabineta perime
DR. S. LAL
SPECIALYBĖ — VIDAUS LIGOS
2454 W. 71st Street
434-2123
Pirm. 2-7. Antr. ir ketv. 9-12. Penkt. 2-7

Kab. tel. LU 5-0348; Rez. PR 9-5533
DR. FRANCIS MAZEIKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4255 W. 63rd St.
Val. pagal susitarimą pirm. ir ketv. 12-4
6-9; antr. 12-6; penkt. 10-12; 1-6

NIKARAGUOJE

Revoliucinė marksistinė sandinistų diktatūra Nikaraguoje liepos 19 d. iškilmingai paminėjo savo valdymo devynerių metų sukaktį, pradėdama dešimtuosius. Kaip visada marksistiniuose kraštuose, neapsiejo tas be demonstracijų, tik jos šiemet buvo mažesnės negu anksčiau. Žmonių „entuziazmas“ atslūgsta. Iš sandinistų karinių sluoksnių buvo pranešta, kad buvo sutelkta 12,000 karių ir milicijos apsaugoti nuo vadinamąjį Contrą užpuolimų. Prie stadiono, kur vyko didžioji šventė, budo 10 šarvuotų automobilių ir skraidė du helikopterai. Taigi ir pačiame centre sandinistų vadovai nesijaučia visiškai saugūs.

Jeigu Maskvos diktatūroje jaučiamas šioš toks atoslūgis, tai to negalima pasakyti apie Nikaraguos marksistus. Jie buvo pakartotinai pasizadėję gerbti žmogaus laisvę, užtikrinti spaudos ir susizinojimo priemonių laisvę, tačiau paskutiniuoju laiku prezidentas Ortega pasiuntė savo policijos dalinius išblaškyti opozicijos mitingą, išvarė iš krašto JAV ambasadorių ir septynis amerikiečius diplomatus, dviems savaitėms uždare opozicijos laikraštį „La Prensa“, kurį net Somozos diktatūra toleravo. Sandinistai vėl uždare katalikų radijo stotį ir palaikė demonstracijas prieš kardinolą Miguel Obando y Bravo, kuris yra plačiai mylimas ir gerbiamas dėl idealizmo, plačių socialinių pažiūrų ir ryžto ginant žmogaus teises.

Sandinistai plėsdami komunistinį ūkinį suvalstybinimą, nacionalizavo paskutinį privačios rankos buvusį cukraus fabriką ir, kaip skelbia JAV spauda, per keturias dienas sugriovė tą posakį, kuris po truputį reikšėsi lenkiant gyvenimą taikos ir demokratijos kryptimi, kaip jie buvo įsipareigoję Centro Amerikos valstybių susitarime. Sandinistai net įkalino 44 opozicijos vadus. Opozicijos veikla sandinistams dabar atrodo labai pavojinga, nes kraštas yra atsidūręs arti bankroto. Vienas amerikiečių diplomatas prasiarė, kad sandinistų prezidentas Ortega norėjo parodyti, jog jų revoliucija „dar turi dantis“. Šiame šimtmetyje tik ketvirtą kartą šiame žemės pusrutulyje pasitaikė, kad svetimata vyriausybė išstremtų JAV ambasadorių, kaip tai dabar padarė raudonųjų valdoma Nikaragva. Žinoma, tai bus naujas akstinas JAV vyriausybei bei kongresui persvarstyti paramos reikalą dėl Contrą, kurių spaudimas drauge su kitų Centro Amerikos valstybių diplomatinė veikla verčia sandinistus neužmiršti žmogaus teisių ir demokratinių laisvių.

Sandinistai, jausdami didžios gyventojų dalies nepasitenkinimą, nevengia vartoti prievartos, kad išsilaikytų ir krašto gyvenimą suktų marksistinės prievartos kryptimi. Paskutiniame žurnalo „Freedom at Issue“ numeryje Bernard Nietschman smulkmeniškai pasakoja apie sandinistų smogikų būrio atakas su vėždais ir akmenimis prieš viešbutį, kuriame jam teko Nikaraguoje sustoti.

Nikaragva turi beveik tiek pat gyventojų, kaip Lietuva. Teritorija perpus didesnė už Lietuvos, maždaug kaip lowos, bet ten nemažai kalnų ir kraštas retokai apgyventas. Sandinistai žemės ūkį perėmė savon kontrolėn ir vyksta panašiai, kaip ki-

tuose komunistiniuose kraštuose — ūkinis smukimas. Sandinistų pareigūnai važinėja konfiskuotais buvusiu turtingųjų automobiliais, gyvena jų rūmuose ir jų vilose ir tas nemažai erzina gyventojus, kaip skelbia „The Minszenty Report“. Ūkininkų ir darbininkų indoktrinavimas ne taip labai sėkmingas, kai jis atsimuša į tamsoką gyvenimo tikrovę. Sandinistams dar vienas ap sunkinimas, kad tenka dalį žemės ūkio gaminių išsiųsti komunistiniams kraštams mainais už ginklus.

Priespauda ir ūkiniai sunkumai bei nuolatinė grėsmė privertė tūkstančius Nikaraguos gyventojų bėgti į kitus kraštus. Jau 1986 m. pavasarį tokių pabėgėlių buvo apie 100,000 Costa Ricoje, maždaug tiek pat Hondure, apie 150,000 JAV-se ir kas mėnesį pabėga daugiau kaip tūkstantis. Tokius duomenis, paduotus vieno Vakarų diplomato Nikaraguos sostinėje Managuoje užregistravo žurnalas „Insight“. Buvo atsitikimų, kad sandinistai užgrobę bažnyčią panaudojo ją savo karinei būstinei. Stengdamiesi suterzuoti opoziciją, kartais sandinistai iš jiems pavojingusių rajonų išstremia gyventojus ir suvedina jų namus. Ypač sandinistais nepatenkinti indeniško kraujo gyventojai miskitai. Tarp jų yra brangi nantių religija. Vienas kapucinų dvasininkas, apie 40 m. darbavęs tame krašte, per džiungles apie tūkstantį tu miskitų indėnų perveda į Hondurą.

Kardinolą Obando y Bravo patarėjas Pablo Antonio Vega, išstremtas iš Nikaraguos, JAV spaudei papasakojo, kai gyventojus erzina buvimas į tą kraštą atsiųstų komunistinių kubiečių, kaip sandinistai, nuversdami Samozą žadėję laisvę, dabar yra suvaržę kalbos, spaudos, susirinkimų laisvę. Jie savo kontrolėn yra paėmę spaudą, televiziją, susizinojimo priemones. Konfiskavo katalikų spaudą, net uždrausdami leisti Bažnyčios biuletenį. Net Vatikano laikraštis „Osservatore Romano“ vienu metu pirmame puslapy nusiskundė, kad sandinistų vyriausybė siekia nutildyti Bažnyčią, slopinti kiekvieną sielovados akciją.

Krašte didelis maisto trūkumas, ypač mėsos. „Liberation Bulletin“ paskelbė Nikaraguos žvejų nusiskundimą: mes anksčiau turėjome nemokamą sveikatos globą, o dabar kas iš tos nemokamos sveikatos priežiūros, kad nėra vaistų. Nuo to laiko, kai žuvų pramonė nacionalizuota, darbininko uždarbis nukrito nuo 50 dol. mėnesiui iki 8 dol. Fabrikas nebeteri gydytojų ir gail. sesers.

Dėl viso to nenuostabu, kad, kaip praneša „Liberation Bulletin“, vieno aukšto sandinistų kariuomenės vado sūnus Richardo Lugo Charmorro perėjo pas sukilėlius — Contrą. „Chicago Sun-Times“ paskelbė pareiškimą Arturo Cruz, Jr., kuris nuo 1978 m. buvo uolus sandinistų veikėjas, siekęs socialinių reformų ir buvęs užsienio reikalų departamento patarėjas, įsitikinęs, kad sandinistai, žadėję laisvę kraštui, neša sunaikinimą, pasitraukė iš jų tarnybos ir Vakarų.

Taigi marksistinė sandinistų diktatūra yra ne tik to krašto, bet ir šio žemyno nelaimė. Svarbu padėti demokratinėms jėgoms ten atgauti priklausomas teises.

Juoz. Pr.

NUO PAT PRADŽIOS

Autobiografinėje knygoje žurnalistas Patrick J. Buchanan pajudina ir lietuviams aktualias temas

JUOZAS KOJELIS

Visai neseniai knygų rinkoje pasirodė lietuviams gerai pažįstamo amerikiečio žurnalisto, sindikatinio kolumnisto ir populiaraus televizijos politinio komentatoriaus Patrick J. Buchanan autobiografinė knyga „Right from the Beginning“. Joje autorius pina savo asmeninio gyvenimo kelią su Amerikos ir tarptautine politika, paliesdamas ir mums daug idomių klausimų.

Dar nė 50 metų neturinčio (gimęs 1938.XI.2) žurnalisto profesinio kilimo kreivė šovė aukštyn lyg raketa. Gimęs vidurinio luomo religingoje katalikų šeimoje, baigęs jėzuitų gimnaziją ir Georgetown kolegiją Washington, istojė į Columbijos universitetą New Yorke. Turėdamas 23 metus gavo magistro laipsnį žurnalistikoje ir tuoj pat kaip vedamųjų redaktorius pradėjo dirbti viename iš įtakingųjų Amerikos dienraščių — „St. Louis Globe-Democrat“ su 320,000 skaitytojų.

1966 Buchanan pradėjo dirbti Nixono štabe, o jį išrinkus prezidentu, buvo Baltuosiuose rūmuose paskirtas „Special Assistant to the President“ pareigoms. Prezidentūroje išbuvo iki Nixono pasitraukimo 1974 m., o paskui dar kelis mėnesius dirbo pas prezidentą Fordą.

Išėjęs iš Baltųjų rūmų, buvo vienas iš žymiausių sindikatinio kolumnisto, NBC ir CNN televizijos politinis komentatorius ir paskaitininkas. 1986 sausio mėnesį, jau prezident Reagano pakviestas, iki 1987 kovo mėn. vėl dirbo Baltuosiuose rūmuose kaip prezidento ryšių direktorius.

Gimnazijoje, kaip rašo prisiiminimų knygoje, Buchanan mokėsi su Gabe Kajecku, reikiamy, Lietuvos atstovo Washingtono Juozo Kajecko (mirė 1978) sūnui. Kajeckas turėjo būti gabus jaunuolis, nes būdamas baigiamojoje klaseje laimėjo per visą Ameriką pravestą iškalbos konkursą.

Išėjęs iš Baltųjų rūmų tarnybos, Buchanan grįžo į rašytinę ir elektroninę žurnalistiką.

Pasiruošimas profesijai

Kolegijoje Buchanan pagal anų dienų standartus vedė gana bohemišką gyvenimą: nugarėdamas, atstriaus diskutuodavo, su oponentais net fiziškai susikirsėdavo. Vadovavosi dėsniu „Nemo

me lacessit impune“. Už susikirtimą su policija buvo pašalintas metams iš kolegijos. Tačiau per tuos metus, kaip pats sako, „aš subrendau visu dešimtmečių“. Nusprendžiau tapti žurnalistu. Pasibaigus bausmei, grįžta į kolegiją, gilinasi į anglų literatūrą, kalbas, istoriją, filosofiją. Jėzuito profesorius dėstomas etikos kursas suformavo jo moralines normas, kuriomis remdamasis jis ir dabar vertina Amerikos ir tarptautinę politiką ir tos politikos lėmėjus.

Praėjus keleriems metams, kai buvo paskirtas į Baltuosius rūmus spec. prezidento asistentu ir kai jam teko rašyti prezidentui kalbas, labai džiaugėsi literatūros studijomis kolegijoje: „Aš supratau, kad anų metų nagrinėjimas tekstų ir skaitymas eilių išlavino mano jautrumą ritmui, rimams ir žodžių tekėjimo būdai, kuris (klausytojo) mintyje tampa melodija. Vienas literatūros mokytojas įvedė mus į naują pasaulį, poezijos ir prozos, kurį mes galėtume lankyti (dvasini) atostogų metu ar bėdoms užgriuvus. Tai yra nuostabus pasaulis, — kalba, simboliai, ženklai, kuriuos jis išmokė mus pažinti. Nelaimingi, kurie nesupranta, kad toks pasaulis egzistuoja“. Tik jis apgailestavo, kad laisvalaikį kolegijoje sunaudojo sportui. Dalyvavimas dramos būriuose jo profesiniam pasiruošimui būtų buvęs daug naudingesnis.

Kitas profesorius jėzuitas etikos kurse turėjo didelės įtakos ir Buchanan moralinių normų suformavimą. Jos buvo paremtos Šv. Tomo Akviniečio prigimto įstatymo primatu. „Jis mokė mus daryti skirtumą tarp to, kas — elegalu ir kas nemoralu“. Škilus moraliniam konfliktui tarp to, kas legalu ir nelegalu, pasirinktina mažesnė moralinė blogybė. „Gerasis Dievas irša žmogaus širdyje prigimtą morales kodeksą, kurį jaučia net tie, kurie nepažįsta krikščioniškojo tikėjimo“.

Georgetown kolegiją Buchanan baigė trečiuoju, gaudamas kelis akademinius žymes ir stipendiją siekti magistro Columbijos universiteto žurnalistikos mokykloje New Yorke. Tai buvo Buchanan svajonė.

Liberalizmo tvirtovėje

„Columbijos universitetas“, pasakoja Buchanan, „šeštosios dekados pradžioje man buvo didesnis iššūkis negu kitiems. Profesoriai ir studentai išuokdavo konservatyvinius įsitikinimus, o liberaliniai buvo primami kaip katekizmo tiesos, kuriomis visi išsimokslinę žmonės privalėjo tikėti“.

Gerokai vėliau Buchanan patyrė, kad Columbijos universiteto priėmimo komisija nepažino jo 40 valandų teologijos ir filosofijos užskaitų iš Georgetown kolegijos, tarsi „katalikų teologijos ir krikščioniškosios filosofijos žinojimas būtų nesvarbu moderniam žurnalistui“.

Kalbėdamas apie liberalizmo aukštojo mokyklose uždėtus neliberalius varžtus, stabdančius intelektualines minties vystymąsi, Buchanan pripažįsta, kad „civilinių teisių judėjimas buvo gražiausia liberalizmo valanda“, nes „iki penktosios dekados užsitęsusi segregacija buvo didžiausia neteisybė daug ką gera turinčiame krašte“. Kovoje už negrų teises Buchanan pateisina ir civilinį nepaklusnumą, kaip buvo dėstęs jo etikos profesorius.

Žvelgdamas iš tolimesnės perspektyvos į studijų dienas Columbijos universitete, jis daro tokias išvadas: „Šioje elitinėje mokykloje iš tikro aš buvau keistas sutvertas — dešiniojo sparno studentas liberalizmo citadelėje, žurnalistikon pasinėsus Goldwaterio gerbėjas, moterų vienulių ir jėzuitų auklėtinis, priimanč už tiesą tai, ką Columbijos universitetas laikė mistine nesąmone. Tačiau iš tiesų ne aš, o jie buvo praradę sąlytį su Amerika“.

Buchanan sako, kad anuo metu liberalizmo užgožtame universitete nuotaika buvusi slogi. Studentams ir profesoriams žurnalizmas buvo tapęs lyg religija. Jie jautėsi lyg kančionių misijai išsiųsti misionieriai gelbėti nuodėmingą pasaulį. Ir pašaipiai priduria, kad „tėvui Abrahamui būtų buvę lengviau surasti „teisių žmonių“ Sodomoje ir Gomoroje, negu sutikti konservatorių studentą Columbijoje“.

Su Buchanan kartu studijavo Maryknoll vienuolių kunigas vienuolis Miguel D'Escoto, turtingos aristokratų šeimos

nikaraguietis, kurio neapykanta Amerikai nuvedė jį į tarnybą ne Dievui, bet komunistui. Nutraukė jis ryšius su katalikų Bažnyčia, tapo Nikaraguos sandinistų vyriausybės užsienio reikalų ministru ir 1987 m. Maskvoje buvo apdovanotas Lenino taikos premija.

Columbijos žurnalizmo mokykloje studijavo nemažas skaičius užsieniečių, o iš amerikiečių etnikų buvo daugiausia žydai. (Lietuviai savo įtaką viešojoje opinijoje nori laimėti ne gabiausių jaunuolių siuntimu į žurnalistikos mokyklas, bet priekaištais, kad žydai užvaldę spaudą, radiją ir televiziją).

Varžybose su Maskva

Buchanan nuomone, Sovietų Sąjunga turi atsisakyti Lenino mokslo, jei nori tapti taikia pasaulio tautų bendruomenės nare. Ir jei vieną dieną Sovietų Sąjunga pasieks tikros taikos su demokratiškais Vakarais, komunistų partija praras savo egzistencijos pagrindą.

„Komunistų partija savo esme yra karo partija“, dėsto Buchanan. Ji stumia pirmyn pasaulyje Lenino revoliuciją, todėl „su Vakarais sudarymas tikros taikos būtų tolygu (komunistų partijos) savijudybei. Kaip didysis baltasis ryklis, Sovietų Sąjungos komunistų partija turi nuolat plaukioti ir nuolat ryti naują grobį. Jei to nedarytų, nusuktų į dugną ir nugaištų“.

Jis sako, kad iki šiol visų susitarimų su sovietais pasirašymas buvo apgavystė, — „apgavystė iš jų pusės ir iliuzija iš mūsų“. Tikros taikos su Sovietų Sąjunga nebus galima pasiekti, kol ji nebus nuleninta, „kol Lenino partija Maskvoje nebus pakeista kariniu ar civiliniu režimu, kuris vadovausis ne leninistinės ideologijos nepaliaujamo karo principu, o teisėtoms pavergtų Sovietų Sąjungos žmonių aspiracijomis“.

Buchanan savo knygoje pastebėjo vieną idomų reiškinį, būtent, kad „Sovietų Sąjunga niekad nepuolė pasirošusios ir galingos tautos, ji sudarė velnio sutartį su Trečiuoju Reichu, ji grobia silpnus ir nepajėgiančius apsiginti kraštus, kaip perbloktą Lenkiją, mažas Pabaltijo respublikas, Rumuniją, Iraną. Jie puolė Japoniją tik tada, kai Amerika buvo ją pilnai palaužusi... Nors jie iš panagių materialistai, bet mirti labiau bijo negu mes“. Autoriaus įsitikinimu, Vakarų kieta politika privėdė Sovietų Sąjungą prie skelbiamos „atvirumo“ politikos. Jis pats didesnių vilčių į tai ne-

Patrick J. Buchanan Baltųjų rūmų sode Washingtono.

deda, nes „viltis yra dorybė, o ne politika“.

Ne tik principinga užsienio politika, ne tik Amerikos demokratinės laisvės ir gerovės graso Sovietų Sąjungai, bet nemažiau imperijos viduje žmonės, siekia laisvės, nepersekiojamos religijos ir teisės apspręsti savo tautų ateitį. „Tos jėgos, ypač nacionalizmas ir fundamentalizmas, gali galiausiai tapti stipriausiu Amerikos sąjungininku sovietų imperijai išardyti“.

Laisvės Pabaltijo valstybėms

Autorius savo knygoje nepasakoja vien savo ir savo šeimos istorijos, bet žengia per vaizduojamo laikotarpio istorinį lauką, analizuodamas įvykius ir vertindamas žmones, o baigia muosius knygos skyrius skiria savo visuomeninių-politinių idėjų ryškinimui ir jų pagrindimui. Žurnalistas Pat Buchanan yra tikras Pabaltijo valstybių išlaisvinimo rėmėjas. Tą klausimą jis kelia savo straipsniuose ir televizijos politiniuose komentaruose, o knygoje, rekomenduodamas Amerikos užsienio politikos kelią, pirmoje vietoje siūlo vesti viešą kampaniją atstatyti Pabaltijo valstybių nepriklausomybę.

„Right from the Beginning“ knygą skaityti idomu: randame daug humoro ir liūdesio, samojaus ir atvirumo, stiprių teigimų ir švelnių literatūrinių gabalų. Idomu ypač tiems, kurie pažįsta pastarųjų trijų — keturių dešimtmečių pasaulinės politikos sceną ir jos aktorius. Rašančiam labai malonu, kad Pat Buchanan prieš porą metų atkreipė dėmesį į jo viename Washingtono laikraestyje paskelbtą laišką ir jį palankiai įvertino. Išleides knygą, prisijuntė autografuotą egzempliorių.

„Right from the Beginning“ 1988 išleido Little, Brown and Company Bostone ir Toronte.

PALIKAU PĖDAS EUROPOJE

VINCAS ŠALČIŪNAS

5

Lorelei uolos skardis yra status ir beveik įsibridęs į Reiną. Tarp jo ir upės vos sutelpa kelias, o geležinkelio jau teko prakalti tunelį per kieta granitą. Nors pati uola yra 433 pėdų aukščio, bet maždaug nuo pusės jos kakta darosi apvali. Uolos plysiuose ir įdubimuose klesti medžiai ir krūmai, pridengdami didelę jos dalį. Kalno viršuje nėra jokios pilies, o tik jaunimo prieglaudos pastatai su iškeltom vėliavom. Iš šios pagarsėjusios vietos tikėjaisi daugiau romantikos bei mistikos, o čia tik paprastas skardis, kuris duodė Reinui naują kryptį!

Upei pasisukus į dešinę, jos krante nusidriekia senas ir romantiškas St. Goarhausen miestas, su keliais aukščiais šviesių atspalvių namais ir išlikusiais dviem gynybos bokštais. Aukščiausias miesto dunkso didoka pilis vardu Burg Katz, statyta 1372 m. Jos kaimynystėje stovi Burg Maus (1363 m.). Šių dviejų pilių valdovai nuolat ginčydavosi dėl teisės rinkti maitą už Reinu gabenamas prekes. Kadangi jie nesugyveno, lyg katė su pele, žmonės ir praminė jų pilis tokiais vardais. Kairiam upės krante yra St. Goar miestelis, įkurtas 570 m. airių vienuolio šv. Goaro. Tarp jo įžymiųjų yra 12 amž. Studentų bažnyčia, Raganų bokštas ir didžiulės Rheinfels pilies-tvirtovės griuvėsiai. Ši pilis, kaip daugelis kitų, tarnavusi maito rinkimo reikalams, o 1692 m. atlaikiusi atakų prancūzų antpuolį.

Pravažiavęs didoką Ehrenthaler salą, laivas sustoja

kurortiniame Bad Salzlig miestelyje, kuris yra žinomas virškinimo kanalo ligų mineralinim gydyklom. Pats miestelis, kurio namų dauguma yra baltai tinkuoti ir su juodais stogais, yra beveik lygumoj, nes neaukštos kalvos yra kiek toliau už jo. Tai kontrastas iki šiol matytiems vaizdams, kur Reino krantai buvo statūs ir apodinti vynuogynais. Sustojam Kamp-Bornhofen mieste (11 šimt.), virš kurio yra išpušingis Liebenstein ir Sterrenberg pilių griuvėsiai (jos statybos 11-13 šimt.). Ju savininkai taip nesugyveno, kad net atitvėrė tas dvi gretimas pilies viena nuo kitos aukšta mūro siena.

Ši kelionė laivu užtruko apie dvi valandas, kol pasiekėm jos tikslą, mineralinių gydyklų miestą Boppard kairiam upės krante. Jis įkurtas romėnų, vėliau buvęs Otomų karališka sostine ir pergyvenęs 30 metų karo sunaikinimą. Kadangi Reino krantas čia staiga kyla aukštyn, Boppard driekiasi paupiu apie 3 km. Visas pakraštys apodintas medžiais bei gėlynais, prie kurių tankiai išdėstyti raudoni suoliukai. Tai miestelis, kurį ir turistų poilsio vieta. Gaila, kad to parkelio d. e. lė dalis buvo užtvindyta. Krantinės pakraštį esanti orlė, prie kurios dar pritvirtintos dėžės su gelėmis, arba visai apsemta, arba tik gėlių žiedai kyšo iš vandens. Net laivo rampa dalinai po vandeniu. Tik laikinai nutiestas lieptas labai praverė ir keleiviams neteko bristi į krantą! Net ir gatvė, kurioje laukė mūsų autobusai, buvo pusiau apsemta. O miestas, nors ir labai senas: atrodė pasakiškai, visi namai šviesūs, balkonuose žydi gėlės, daugelis jų puošiasi bokšteliais, sukryžiuotais sienojais ir įvairių kraštų vėliavom, kurių tarpe nemažai amerikietiškių.

Reiną paliekant

Jeigu man reikėtų šio 50 km kelionės matytus vaizdus ir patirtus išpučius aptarti vienu žodžiu, pavarto-

čiau — pasakiška! Nežiūrint potvnyio ir drumsto vandens, Reino vaga vingiuoja tarp aukštų krantų, vietomis lyg siena stacių, kitur lėkštesnių. Kur ne kur jie apaugę miškais, bet pareinys yra vyno karalystė. Užtai Reino krantai daugiausia yra apodinti vynuogynais. Lygiagrečios vynmedžių eilės iš pakalnės subėga tiesiai į šlaito viršų, be jokių terasų, kaip anksčiau kitur esu matęs. Sako, kad moderniškom mašinom taip yra lengviau juos apdirbti. Bet man vis tiek liko neaišku, kaip tokie vynuogynai yra prižiūrimi ir derlius nuimamas, jeigu jų šlaitai tokie statūs, lyg bažnyčių stogai.

Nemažiau idomus yra Reino slėnio transportas. Didesnių ar mažesnių laivų matai visur, nors nemažiau didesnio už mūsų. Prekės gabenamos didžiuliais baidokais, kurie arba turi savo variklį, arba yra vilkiko traukiami. Abipus Reino yra keturjuosčiai keliai ir geležinkeliai, kuriais šen ir ten skuba traukiniai. Keleiviai traukiniai yra greiti, sudaryti iš 6-8 blizgančių ar spalvotų vagonų. Žodžiu, ir sausumos transportas yra gvyas, bet automobilių keliuose yra mažiau, negu Amerikoje.

O miestai ir miesteliai, lyg kokie gyvi eksponatai dideliame muziejuje! Balti ar švelniais spalvomis namai švarūs ir patrauklūs, nežiūrint jų amžiaus, o jų juodi stogai sudaro akcentą visam miestui. Vaizdą pajavirina aukšti, smailūs bažnyčių ar iš viduramžių išlikusių pilių bokštai. O visokio dydžio pilių ir tvirtovių čia tiek daug, kaip niekur kitur. Idomi ir jų istorija, siekianti net tūkstantį ar daugiau metų. Iš jų sužinome, kad ano meto grafai ir kunigaikščiai rinkdavę maitą už vandeniu gabenamas prekes ir kad už surinktus pinigų statydavę pilies ar rūmus, o dėl maitų tarp jų kildavę kviirčiai ir net karai. Bet tai tolima praeitis, kurios romantika nors trumpai pagyventi yra malonu.

(Bus daugiau)

BOSTONO ŽINIOS

VICEPREZIDENTAS PAS LIETUVIUS

Liepos 10 d. daug Bostono ir apylinkės lietuvių dalyvavo lietuvių pranciškonų metinėje vasaros šventėje Kennebunkport, Maine, kuria aplankė ir joje kalbėjo JAV viceprezidentas George Bush. Į tos šventės programos atlikimą buvo įjungtas Šv. Kazimiero lietuvių parapijos choras iš Brocktono, kuris giedojo šv. Mišių metu, o taip pat Bostono lietuvių tautinių šokių šokėjų sambūris, vadovaujamas Gedimino Ivaškos. To sambūrio atliekamus šokius stebėjo ir viceprezidentas George Bush. Tai buvo reikšmingas lietuvių susitikimas su šio krašto viceprezidentu, kuris yra kandidatas į prezidentus. Savo trumpojo, bet turiningo kalboje jis pasveikino lietuvių, pasidžiaugė galėdamas dalyvauti jų susibūrimo, dėkojo lietuviams už įnašą į šio krašto ekonominį ir kultūrinį gyvenimą, o taip pat išsklaidė lietuvių tautos kovą ir aukas pavergtoje tėvyneje už žmogaus teises, religinę laisvę ir teisę gyventi ir tvarkytis. Šiose lietuvių tautos pastangose jis pažadėjo visokeriopą paramą, užtikrindamas, kad šis kraštas niekuomet nepripažins nelegalios Lietuvos okupacijos. Dabartinis Sovietų S-gos persitvarkymas kelia kai kurių vilčių, bet jį reikia žiūrėti kritiškai.

Lietuviai viceprezidentui sukėlė didelės ovacijas, reikšdami padėką ir lietuviams pranciškonams už sudarymą sąlygų susitikti su viceprezidentu. Bostono ir apylinkės lietuvių pagristai didžiujasi, kad jų choras ir tautinių šokių šokėjų grupė dalyvavo programos atlikime, kurį stebėjo viceprezidentas.

AMERIKIEČIŲ SUSIDOMĖJIMAS

Į susitikimą su garsiuoju Lietuvos krepšininku Arvydu Saboniu žada atvykti ne tik daug Bostono ir apylinkės lietuvių, bet taip pat amerikiečių, kurie domisi iškiliumi lietuvių krepšininku. Tą susidomėjimą amerikiečiuose sukėlė vietos lietuvių sportininkai, kurie glaudžiai bendradarbiauja su amerikiečiais sportininkais įvairiose šakose, o ypač krepšinyje. Arvydas Sabonis susitikime atsakė į klausimus, keliamus lietuvių ir amerikiečių.

Susitikimą su Arvydu Saboniu organizuoja So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos valdyba. Tas susitikimas įvyks liepos 31 d. 4 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Boston. Įėjimas į susitikimą — laisva auka. Renginyje veiks įvairių gėrimų baras, bus užkandžių.

DARIAUS-GIRĖNO SKRYDŽIO SUKAKTIS

Kasmet „Laisvės Varpas“ plačiai paminė Darius-Girėno tragiško skrydžio per Atlantą suaktyvinti, išskeldamas jį ano meto ir šių dienų šviesoj. Šiame suaktyvinti skirta liepos 17 d. laidoje 30 minčių. Po reportažo, kaip laisva ir žydinga Lietuva laukė savo didvyrių, o vėliau liūdojo dėl jų tragiško likimo, ryškintas jų ryžtas ir pasiaukojimas tėvynės labui, pabrėžiant, kad to ryžto ir pasiaukojimo ypač reikia dabar tėvyneje ir išeivijoje, kai tenka kovoti dėl išplėstos tautos laisvės, atstatymo.

To ryžto ir pasiaukojimo tėvyneje pavyzdžiu yra rezis-

tencinė veikla ir jos aukos, birželio 24 d. demonstracijos Vilniuje. Apie jas kalbėdamas, prof. Vytautas Skuodis priminė jose iškeltą Lietuvos vėliavą iš Lietuvos nepriklausomybės laikų, kurią jam teko laikyti savo rankose prieš jo išvykimą iš Lietuvos į šį kraštą. Su asaromis akys lietuvių veržėsi prie tos vėliavos, norėdami ją bent paliesti, nes tai Lietuvos laisvės simbolis.

O laisvojo pasaulio lietuvių pastangas kovoje dėl Lietuvos laisvės atstatymo nušvietė Vliko pirmininkas dr. Kazys Bobelis pasikalbėjime su Alfonsu Petručiu.

Visa žodinė programa buvo perpinta atitinkama simfonine muzika, Emeriko Gailevičiaus kūrinium „Lituanica“, Balio Dvariono daina „Oi, užkilokit varčius“, o užbaigta Salomėjos Čerienes daina apie baltąjį Vytį, kuris sugrįš į savo žemę...

Taip Dariaus-Girėno tragiško skrydžio suaktyvinti suaktyvinti, dėmesį kreipiant į jų ryžtą ir pasiaukojimą, tas dvasines sąvabas, kurių tauta laukia iš savo sūnų ir dukrų dabar laisvai, negu anais laikais, kai ji buvo laisva. Per 55-rius metus daug įvairių įvykių nugarino ir užmaršti, bet Dariaus-Girėno tragišką žygį išliko lietuvių tautoje ne tik istorinių įvykių, bet ir paskata naujiems užmojams.

LAUKIAMA INFORMACIJA

Lietuvių spaudos skaitytojai ir lietuvių radijo tarnybos klausytojai laukia plačios ir skubios informacijos iš šių mūsų viešo susižinojimo priemonių, o jos prašo tokios informacijos iš lietuvių organizacijų ir pavienių asmenų, turinčių žinių apie svarbesnius visuomeninio ir kultūrinio pobūdžio įvykius. Normaliomis sąlygomis tokias žinias surenka apmokami korespondentai, kokių nei lietuvių spauda, nei radijo tarnyba dėl finansinių sunkumų neturi. Todėl labai svarbu, kad kiekvienas mūsų ne tik lauktų plačios ir tikslios informacijos iš lietuvių spaudos ir radijo tarnybos, bet taip pat jautų pareigą turimas žinias kuo skubiau perduoti spaudai ir radijui.

„Laisvės Varpas“ gautas žinias panaudoja savo laidoje ir perduoda jas pagrindinei lietuvių spaudai, kaip tai daro įvairios žinių agentūros. Visa tai atliekama, siekiant vis greičiau ir tiksliau informuoti lietuvių visuomenę apie įvairias mūsų gyvenimo apraškas. Kai turimos informacijos uždelsiamos ar pateikiamos netikslios, tai apsunkinamas darbas, kuriam vis sunkiau surasti reikalingus talkininkus.

Bostono ir apylinkės lietuvių gyvenimas spaudoje ir radijo tarnyboje tiek nušvietiamas, kiek gaunama žinių iš to gyvenimo. Jei kurių nors žinių pasigendama mūsų spaudoje ir radijuje, tai dėl to kalti ne spaudos ir radijo vadovai, bet tie, kurie tų žinių laiku nepranešė. Turimas žinias siųskite tiesiog norimam laikraščiui ar „Laisvės Varpo“ vedėjui Petručiui, 173 Arthur St., Brockton, MA., telefonas: (617) 586-7209.

KANKINIŲ VARDYNAS

Negausią lietuvių literatūrą apie lietuvių, tapusius komunizmo aukomis, papildė Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdyba, išleisdama knygą „Lietuviai tautininkai —

Lietuvos vyčiams švenčiant deimantinį jubiliejų, jų veikla ne tik, kad nenyksta, o net plinta. Tai deka gairių, lengvai priimtų komunistams, šiuo metu reikalaujant, kad šie būtų reikalingi, o taip pat ir jų patį noro išsaugoti ryšį su savo šaknimis. Lietuvos vyčius įkūrė 1913 m. jauni imigrantai, pabėgę nuo caro priespaudos, kurie brangino Lietuvą ir norėjo tą meilę išsaugoti ir perduoti savo vaikams. Šiandien prie paties tikslo vyčiai vieningai veikia ir Lietuvos laisvinimo baruose.

Vyčių veikla apima visas katas, ir vyksta lokaliuose skyriuose, dažniausiai prie lietuviškųjų parapijų, bet taipgi turi ir apylinkių bei visuotinius suvažiavimus, per kuriuos nustatomos bendros veiklos gairės ir renkama centro valdyba. Reguliarių narių globojamiems jaunių skyriams (Junior Councils) priklauso jaunimas, turintis mažiau kaip 16 m. amžiaus. Yra ir seniorių skyriai, pensijos

komunistų kankiniais. Plačią informaciją apie tą knygą pateikė „Laisvės Varpas“ liepos 17 d. laidoje. Tai 192 puslapių leidinis, kurį suredaguavo Leonardas Kerulis, Juozas Prunskis ir Metys Valiukėnas. Knyga gaunama pas Tautinės s-gos Bostono skyriaus pirmininką Juozą Rentelį. Jos kaina — 6 dol.

„LAISVĖS VARPAS“

Tai vienintelė lietuvių radijo programa Bostono ir apylinkės lietuviams, perduodama sekmdieniais 8-9 val. ryto iš radijo stoties WCAV - FM 98. Vedėjas — Petras Viščinis, 73 Arthur St., Brockton, MA 02402, telefonas: (617) 586-7209. Programos metu skambinti telefonu: (617) 587-9898.

RENGINIAI

„Laisvės Varpo“ rudens koncertas rugsėjo 25 d. 3 val. po pietų So. Bostono Lietuvių Piliečių d-jos trečio aukšto salėje, 368 W. Broadway, So. Boston.

Balto 72 skyriaus pobūvis lapkričio 5 d. 6:30 val. vakaro Sandaros salėje 30 Intervale St., Brocktone.

Martyno Jankaus šaulių kuopos veiklos 30-ties metų sukakties minėjimas lapkričio 19 d. 6:30 val. vakaro Sandaros salėje, 30 Intervale St., Brocktone.

Šv. Petro lietuvių parapijos So. Bostono metinis banketas 1989 m. balandžio 23 d. Lantana restorane Randolphe.

LIET. VYČIŲ INAŠAS LIETUVAI

LORETTA I. STUKIENĖ

amžiaus sulaukusiems nariams.

Vyčiai dalyvavo visuose lietuvių tautos sunkiuose bei laiminguose įvykiuose. Nepriklausomybės kovas jie rėmė materialiai bei moraliai. Atkovojo nepriklausomybę nuvyko į Lietuvą ir savanoriui generolui Žukauskui įteikė auksinį kardą, įvertinant jo auką. Il-jo Pasaulinio karo metu jie padėjo pokario tremtiniais, pabėgusiems nuo komunizmo, isikurti. 1947 m. įsteigė Lietuvos reikalų komisiją, vad. kun. John C. Jutt iki 1971 m., kurios veikla buvo laisvų rašymų bei politinių aktyvizmų skelbti Lietuvos okupacijos ir Bažnyčios persekiojimo realybę. Šios „Lithuanian Affairs Committee“ pirmininkas, kun. Jutt 1947 m. pirmą kartą JAV Kongrese pravedė maldą už Lietuvą, ir ši tradicija JAV Kongrese tebesitęsia kiekvieną rugsėjo mėnesį.

Lietuvos vyčiai kasmet įteikia žymiam nelietuviui „Lietuvos draugo“ premiją už veiklą Lietuvos labui. Premijuotųjų tarpe yra kongr. Peter Rodino, Atstovų Rūmų spykeris John McCormack, kard. Cushing, anglikonų kun. Michael Bourdeaux ir, in absentia, rusas disidentas Sergej Kovaljev.

Dr. Jokūbas Stukas 1950 dekadėje suorganizavo kultūros komisiją kultūrinės veiklos skatinimui skyriuose. Ši komisija taip pat dovanoja lietuviškos tematikos knygas bibliotekoms ir yra išleidusi lietuvių kalbos mokymosi plokšteles.

Chicagoje Faustas Strolia vadovauja Lietuvos Vyčių chorui, o Frank Zapolis tautinių šokių grupei. Pensilvanijos skyrius kasmet surengia 15,000 žmonių sutraukiantį lietuvių festivalį. Vyčiai turi pastovų archyvų kambarį ALKOS muziejuje Putname, kur sutelkti ir išstatyti vyčių istoriniai dalykai.

Laikantis savo moto „Dievui ir tėvynei“, daugiasis skyrių glaudžiasi prie par., jų, yra aktyvūs religinėje veikloje ir visi turi kunigą dvasios vadu. Kiekvienas skyrius ar apylinkė kasmet Mišiomis ir pusryčiais

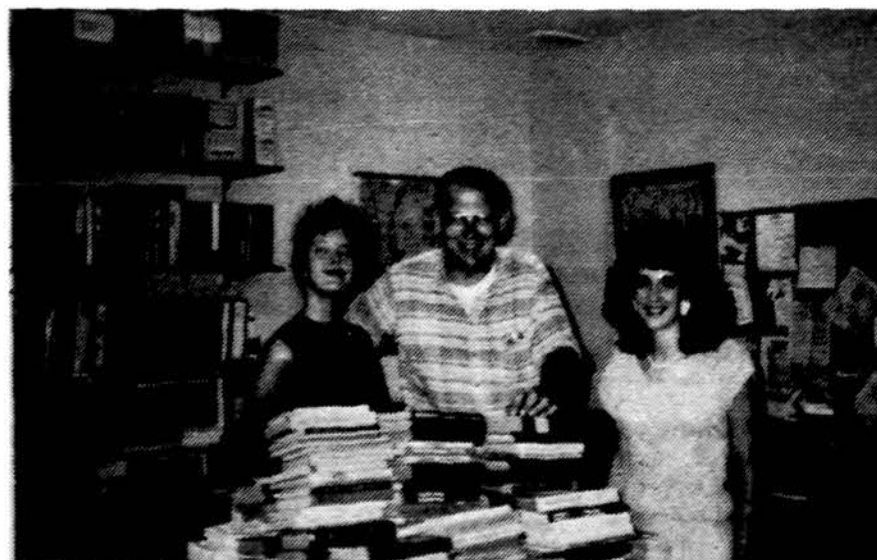
atšvenčia Šv. Kazimiero šventę, o centro valdyba yra išleidusi brošiūrėlę apie Šv. Kazimierą, Šiluvos Mariją bei religijos persekiojimą Lietuvoje. Per paskutiniuosius 7-8 metus, Lietuvos vyčiai kasmet paaukoja tarp 2,000 ir 3,000 dol. Lietuvių Religinei šaipai, tuo apmokėdami LKB Kronikos vieno numerio išleidimo kainą. Vyčiai savo lėšomis prisidėjo prie Šiluvos Marijos koplyčios įrengimo Nek. Prasidėjimo šventovėje Washington, DC, pastatė lietuvišką šventovę New Yorko pasaulinėje parodoje ir pastatė lietuviškus kryžius prie įvairių lietuviškų parapijų bažnyčių. Jie suorganizavo vienintelę lietuvių ekskursiją į Lietuvos kankinių koplyčios pašventinimą Šv. Petro bazilikoje Romoje.

L. Vyčiai taipogi aktyviai dalyvavo Šv. Kazimiero 500 m. gimimo jubiliejuje ir 600 m. krikščionybės Romoje, o, be to, ir kard. V. Sladkevičiaus įviltuvėse Romoje. Taipogi jie prisidėjo prie jubiliejinio iškilnių rengimo savo vietovėse.

Kasmet L. Vyčiai išdalina 3,000 dol. studentų stipendijoms ir per 70 savo gyvavimo metų leidžia savo organą „Vytį“. 1972 m. L. Vyčiai buvo pirmoji lietuvių organizacija užvedusi formalius ryšius su P. Amerikos lietuviams, tais metais aplankydami lietuvių kolonijas Kolumbijoje, Argentinoje, Urugvajuje, Brazilijoje ir Venezueloje.

1982 m. L. Vyčiai, vad. Loretos Stukienės, įsteigė Lietuvos Vyčių fondą, kurio palūkanomis yra remiami vyčiams artimi kultūriniai užmojai. Deimantinio jubilėjaus proga L. Vyčiai išleido kun. William Wolkovich parašytą Lietuvos Vyčių analitinę istoriją.

Šiandien L. Vyčiai turi per 4,000 narių, veikiančių 60-tyje skyrių nuo Kalifornijos iki New Yorko. L. Vyčiai save laiko „rinktine grupe asmenų, kurie žino, kas mes esame“. Jų stiprybė yra savo lietuviškų šaknų branginime, bet jie taip pat vertina ir gerbia Amerikos pilietybę. Jubiliejiname suvažiavime jie pagerbė asmenis kaip steigėją Mykolą Norkūną, Leonardą Simutį, Aleksandrą Aleksį ir kun. Joną C. Jutt — tuos, kurie pramynė takus, dirbant „Dievui ir tėvynei“.

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras darbo metu. Iš kairės: Ramona Steponavičiūtė, pirmininkas dr. Jonas Račkauskas ir Vida Brazaitytė.

Midland Federal
Savings and Loan Association

70 metų aptarnauja lietuvių

Indėliai iki \$100,000.00
Apdrausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2657 WEST 69th STREET
925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
598-9400

CLASSIFIED GUIDE

REAL ESTATE

RE/MAX - REALTORS

GREIT PARDUODA

RIMAS L. STANKUS
361-5950 636-6169

Norintieji PIRKTI ar PARDUOTI NAMUS per šią įstaigą, prašome paminėti, kad esate arba norite būti Rimo Stankaus klientais. Nuosavybės įkainavimas nemokamas.

IEŠKO

Ieškomas KAZIMIERAS LIUBINAS išvykęs iš Lietuvos 1925-26 m. ir apsigyvenęs Čikagoje (buvo gydytojas), arba jo sūnus KAROLIS LIUBINAS, arba jo dukterė KRISTINA LIUBINAITĖ, ieško sūnėnas: Leonas Stankavičius, Lietuvos TSR, Pakruojo raj., Rozalimo paštas, Padubio km.

Ieškomas JONAS GRISKĖNAS arba jo šeima, gyv. Čikagoje. Ieško Ona Bikinaite, 79 Mercer St., So. Boston, MA 02127.

MISCELLANEOUS

A VILIMAS MOVING
Tel. 376-1882 ar 376-5996

10%—20%—30% pigiau mokėsit už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas mus.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th St
Tel. — GA 4-8654

TAISOME
SKALBIMO IR DŽIOVINIMO MAŠINAS IR ŠALDYTUUVUS Kreiptis: Hermis Deckys
Tel. 585-6624
Nuo 8 v. ryto iki 5 v. vakaro Kalbėti lietuviškai

ELEKTROS ĮVEDIMAI — PATAISYMAI
Turio Chicago miesto leidimą. Dirbu ir žiniomis. Dirbu greitai, garantuoti ir sąžiningai.
655-2020
KLAUDIJUS PUMPUTIS

REAL ESTATE

MLS KOMPIUTERIŲ

pagalba galite PIRKTI ar PARDUOTI NAMĄ mieste ir priemiesčiuose. Sąžiningai patarnaus

J. BACEVIČIUS
BELL-BACE REALTORS
INCOME TAX — INSURANCE
6529 S. KEDZIE
778-2233

GREIT IR SAŽINGAI PATARNAUJAME PIRKIME BEI PARDAVIME NUOSAVYBIŲ.
Nemokamai įkainuojame jūsų nuosavybę, taip pat pristatysim pagal pageidavimą, sąrašą parduodamų namų jūsų iškomoj apylinkė, mieste ar priemiesčiuose. Suinteresuoti prašau skambinti ar užtekt pas
BUDRAITIS REALTY
6600 S. Pulaski
767-0600

Parduodamas namas prie 71 ir Sacramento; 1½ aukšto, įrengtas rūšys, 2 auto. garažas. Švarus. Skambinti Indrei 537-7949.

FOR SALE

Pigia parduodu tinkamus naudoti Lietuvoje
VIDEO REKORDERIUS
(312) 839-5829

HELP WANTED

Live-in position for N. Shore suburban family; housekeeping, babysitting, some cooking; prefer mature, experienced, English speaking woman. Soc. Sec., paid vacation, lovely pvt. rm. with sep. bath and sep. entrance. References required. Call 266-2901.

"HIRING! Federal government jobs in your area and overseas. Many immediate openings without waiting list or test. \$15-68,000. Finance call refundable. (602) 838-8885. Ext. 7765."

SANDĖLIO DARBININKAS

Arvey Paper & Office Products ieško sandėlio darbininko. Reikia kilnoti sunkias dėzes, paimti ir supakuoti užsakymus, mokėti skaityti ir rašyti angliškai. Aplikacijos priimamos.
3351 W. Addison
Chicago, IL 60618

Tremtinė — tai vienas paveikslas iš labai puošnios dail. POVILO PUZINO monografijos, kuri yra didelio formato ir talpina net 28 spalvotas reprodukcijas. Kartu ir XX amžiaus Madonų, apdovanotas aukščiausia premija tarptautiniame madonų festivalyje Los Angeles, Calif. ir Grand National Award Amerikos dailininkų profesinėje sąjungoje New Yorke. Puiki dovana ir tinka bent kuriomis progomis įteikti bet kam: svečiams, draugams ar lietuviams. Kaina su persiuntimu 27 dol. Užsakymus siųsti:

DRAUGAS, 4545 West 63rd Street.
Chicago, IL 60629

Illinois gyventojai dar pridėda \$1.50 valstijos mokesčio.

Antano Gailišio SAVANORIO DUKTĖ,

keturių dalių romane.

Čia pro skaitytojo akis pravedama įvairių kartų lietuvių gyvenimas ne tik JAV, bet Kanadoje, Australijoje ir Venecijoje vienos nepriklausomoje Lietuvoje išaugusios moters išgyvenimų plotmėje. Seni meilės konfliktai ir išgyvenimai naujus veikėjus randa jaunojoje išeivijos kartoje.

Įdomiai iliustruota knyga kainuoja 9 dol. Su persiuntimu — 10.50 dol. Illinois gyventojai moka 11.30 dol. Užsakymus siųsti: **Draugas, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.** Ši knyga gaunama ir pas knygų platintojus.

KAS NULĖMĖ LIETUVOS OKUPACIJĄ

J. VAIČELIŪNAS

Pavergtos Lietuvos spaudoje garbinamas gen. V. Vitkauskas, kaip generolas, padėjęs nulemti Lietuvos ateitį (G.K. 1986. Nr. 40, 4 p.). Esą gen. Vitkausko nuopelnas, kad Lietuva pateko į bolševikų, o ne į vokiečių okupaciją. Betgi gyvenimo praktika rodo, kad laimingesni buvo tie kraštai, kuriuos pirmiau okupavo vokiečiai ir kurie niekuomet nepateko į bolševikų nagus. Austrija, Belgija, Olandija, Danija, Norvegija buvo vokiečių okupuoti kraštai. Tie kraštai jau nuo 1945 metų vėl turi nepriklausomą gyvenimą. O kraštai, kuriuos anksčiau ar vėliau okupavo bolševikai, ir šiandien neturi laisvės. Pabaltijo valstybės, Ukraina, Gudija, Kaukazo valstybės, Vengrija, Čekoslovakija, Lenkija, Bulgarija ir eilė kitų okupuotų ar pusiau okupuotų kraštų.

Sakoma, kad gen. V. Vitkauskas nulemė Lietuvos ateitį. Bet tai yra netiesa, nes tas nulemtas nebuvo jo dispozicijoje. Tai įvykdė komunistinės Maskvos imperialistai, kurie užsigėdė dar padidinti savo milžinišką imperiją. Juk apie tai pats bolševikų užsienio reikalų ministeris V. Molotovas pasakė prof. Krėvei-Mickevičiui, kad mažoms valstybėms nėra vietos pasaulyje. Greitai ir pats Molotovas neturėjo tinkamos vietos pasaulyje. Naujieji Maskvos valdovai nevertino Molotovo darbų — įvykdyti okupacijų, nors okupuotus kraštus pasiliko sau. Betgi kultūringame pasaulyje yra vietos ir mažoms valstybėms: Belgija, Olandija, Danija, Liuksemburgas, Liechtenšteinas, Monako ir eilė kitų. Gen. Vitkauskas Lietuvos neišgelbėjo nuo bolševikų okupacijos. O bolševikų okupacija yra daug žiauresnė ir taikos metu, negu kitos okupacijos ir karo metu.

Gen. V. Vitkauskas neturėjo normalaus nugarkaulio. Pagal savo brolių Juozą, kuris 1918 m. pas bolševikus buvo karinis komisaras, ir V. Vitkauskas buvo pasukęs į kairę. Juozas Vitkauskas nepateko į lietuvių nelaisvę, bet jis pats vyko pas lietuvius, nes jis buvo atsikandęs bolševikinių žiaurumų. Jis grįžo į savo tėvynę Lietuvą. Gal ir per greitai buvo jo sušaudymas. Juk buvo ir daugiau lietuvių, kurie dirbo pas bolševikus, o vėliau tapo savo tėvynės gynėjais. Kaip pavyzdį galima paimti Joniškėlio batalioną. Prie bolševikų čia visi lietuviai, vadai ir eiliniai dirbo pas bolševikus, o kai susidarė palankesnės sąlygos, tie patys lietuviai, jau kaip Joniškėlio bataliono kariai, išmušė bolševikus iš savo rajono,

prisijungdami prie visos Lietuvos kariuomenės.

Gen. Vitkauskas buvo lankstus visoms partijoms, kaip buvo lankstus ir L. Gira, kuris mėgdavo sėdėti kai kurių grupių priekyje kartu su respublikos prezidentu Antanu Smetona, o po kiek laiko jis jau dėvėjo bolševikinę kario uniformą, nors ir nebuvo tikras karys. Kai gen. Vitkauskas buvo šaudymo inspektorius, jis šypsodavosi kiekvienam leitenantui, norėdamas save padaryti populiariu. Kai Kaune buvo atidaryta centrinė karininkų ramovė, ta proga buvo suruoštas iškilmingas balius. Gen. Vitkauskas tame baliuje, kaip tos ramovės seniūnų pirmininkas, prez. A. Smetoną už parankės vedžiojo po salę ir plačiai šypsojosi, o prie bolševikų tas pats generolas jau linksniavo žodį „smetonijada“. Gerai, kad tokio to žodžio linksniotojų buvo labai mažai. Tada prie bolševikų lietuviškos karo aviacijos eskadrilės vadas buvo mjr. J. Kovas (Kopukovas), Lietuvos rusas. Bet jis žodžio „smetonijada“ nelinksniavo ir bendrai apie Lietuvos laisvės laikus ko nors blogo nepasakė. Tuo parodoma, kad rusas savo gimtąjį kraštą labiau gerbia, negu kai kurie lietuviai savo tėvynę.

Lietuvos kariuomenėje bolševikų pataikūnų buvo labai mažai. Jei kam ir teko tarnauti subolševikintoje Lietuvos kariuomenėje, tai dar nereikia, kad tie kariai buvo bolševikai ar subolševikė. Kai prasidėjo vokiečių — bolševikų karas, lietuviškas korpus pabiro. Tuo buvo parodytos lietuviškos nuotėkės. Ir gen. Vitkauskas pas bolševikus jokio aukštesnio laipsnio negavo, nors ir vadovavo 29-jam korpiui. Karo metu tam korpiui jau vadovavo rusas. Gen. Vitkauskas nebegrįžo į kariuomenės rikiuotės tarnybą.

Tai gi, gen. Vitkauskas Lietu-

„Draugo“ gegužinėje būrelis artimųjų. Iš kairės: M. Remienė, St. Dziugas, O. Baužienė, M. Ambrozaitienė, J. Baužys, A. Pargauskas, dr. K. Ambrozaitis, Silkaitienė ir dr. A. Razma.

Nuotr. V. Rimšelio

vos ateičiai neturėjo jokios įtakos. Tai įtaką sudarė imperialistai Hitleris ir Stalinas, iki pagaliau dėl to imperializmo ir jie patys susiprovė. Staliną išgelbėjo Amerikos žydai, o Hitleris žuvo, nes jis buvo aršus žydų priešin.

Gal ir A. Merkys nulemė, kad gen. Vitkauskas buvo paskirtas Lietuvos kariuomenės vadu. Bet tuo metu joks Lietuvos kariuomenės vadas Lietuvos nebūtų išgelbėjęs, kada du žiaurus imperialistai kėsinosi į tą mažą žemės plotelį. Kai kas pasako, kodėl Lietuva 1940 m. nekariavo prieš ją puolancius bolševikus.

Įvedant civilinę valdžią vokiečių užimtuosiuose Rytų kraštuose, Schleswig-Holsteino gauleiteris Heinrich Lohse 1941 m. vasarą Hitlerio buvo paskirtas naujai sudarytos okupacinės administracijos srities, pakrikštytos „Ostland“ vardu, Reicho komisaru. Iš pradžių ši sritis apėmė Pabaltijo valstybes (Lietuvą, Latviją ir Estiją) ir Gudiją, kuri vėliau buvo atjungta.

Himmlerio varžybose su Rosenbergu dėl įtakos vokiečių nacionalistų partijoje ir dėl valdžios Vokietijos užimtuosiuose Rytų kraštuose Lohse rėmė kiek nuosaikesnę Rosenbergo politiką, todėl nebuvo mėgiamas Himmlerio ir jo esesininkų.

Vokiečiams nepalankūs karo įvykiai lėmė, kad Himmlerio pataikūnas Jeckeln taptų Pabaltijo diktatoriumi, o Lohse būtų apeitas, tartum paliktas už tvoros.

Rygoje rezidavusio Rytų krašto (Ostland) komisariato vienoje bylų (Lohse folder) rasta užtaros maldaujanti Lohse's teograma, čia išversta iš vokiečių kalbos, byloja, kad jam kur kas labiau magėjo Reicho komisaro pozicija ir seno gauleiterio prakilnybė, kaip Pabaltijo (pagaliau gal ir pačios Vokietijos) likimas.

Bronius Nemickas

TELEGRAMA

Reicho komisariatas Rytų kraštui

Siuomet Karaliaučius (Pr.) 1944 m. liepos 15 d.

Ponui Reichsleiteriui Bormann'ui

Fuehrerio pagrindinė būstinė

Pagarbusis Partietis Bormann'ai!

Gavau Jūsų vakaryktę telegramą. Prieš man susisieksiant su Reicho vidaus reikalų ministru, kaip patarėte, laikau reikalinga Jums štai ką pranešti: Reichsfuehreris SS atsiuntė mano aukštesniajam SS ir policijos vadui SS obergruppenfuehreriui Jeckeln tokią telegramą: „Slaptas Komandos dalykas Kr. VHW 839/7 18.00 QeD. Rytų krašto aukštesniajam SS ir policijos vadui SS obergruppenfuehreriui Jeckeln, Ryga.

Mielas Jeckeln'ai! Šiandien fuehreris, suteikdamas diktatoriaus igaliojimus, paskyrė Jus, SS obergruppenfuehreri, Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje praveisti krašto gynybą vietinių gyventojų ir visu ten esamų vokiečių beatodairišką mobilizaciją.

Reikia griebtis priemonių:

1. estų ir latvių divizijai sustiprinti ir padidinti,

2. kariuomenės divizijoms dabartinėmis sunkiomis pereinamomis dienomis kovotojais sustiprinti,

3. įtvirtinimams ir gynybai daugiau jėgų sutelkti. Kiekviena valanda yra svarbi. Jūsų kovos dalinių ryto, liepos 10 d., perims SS obergruppenfuehreris von dem Bach.

Heil Hitler!

Jūsų (pasirašė) H. Himmler'

Be to, Jeckeln man pranešė, kad vokiečiai ir vietiniai gyventojai esą išimtinėje jo kompetencijoje, apie ką jis prašo painformuoti man pavaldžias istaigas. Jis man taip pat pranešė, kad jis, vykdydamas savo uždavinius, naudosis man pavaldžiomis istaigomis, kaip pvz. generaliniais komisarais.

Tokiu būdu aš, kaip Reicho komisaras, esu išjungtas, ir kadangi visiems vokiečiams yra išimtinai kompetentus aukštesnysis SS ir policijos vadas, tai ir aš būčiau pavaldus SS obergruppenfuehreriui Jeckeln'ui.

Be to, šiaurinės armijos vadas, nepaisydamas fuehrerio 1943 m. sausio 17 d. įsakymo, kuris numato dabartinės formos civilinę administraciją ir operacijų srityse, mano Reicho komisariato didžiojoje dalyje perdavė vykdomąją valdžią kariniams vadams ir nuėjo taip toli, kad Talino generalinį komisarą padarė pavaldų kariniam daliniui. Nežiūrint, kokia būtų reikšmė valstybinės teisės požiūriu šių veiksmų, kuriuos pas fuehrerį turi atstovauti Reicho Rytų ministeris, toks poelgis yra Reicho komisaro ir seno gauleiterio į šalį nustūmimas, kuris negali man patikti.

Jei dėl karinės padėties tokios priemonės būtų buvusios reikalingos, tai reikėjo mane anksčiau atšaukti. Esu tikrai įsitikinęs, kad, palikęs mano senąją poziciją, taip pat būtų buvę galima patenkinti visus karinius reikalavimus. Bet dabar sudarytoje padėtyje esu visiškai išjungtas ir taip pat nebegaliu prisiminti atsakomybės už tolimesnius įvykius. Betgi mane tarnyboje ir pareigose palikti bei visiškai į šalį nustūmti ir man ligšiol pavaldų SS ir policijos vadą paprastai prieš mano nosį pastatyti — kenkiama ne tik reikalui, bet ir partijos orumui. Nežinau atsitikimo, kad su gauleiteriu būtų buvę taip pasielgta.

Čia jokių būdu neginu savo, kaip Reicho komisaro, pozicijos, nesgi pasilieku gauleiterio tarnyboje.

GAULEITERIO LOHSE'S GULBĖS GIESMĖ

DRAUGAS, trečiadienis, 1988 m. liepos mėn. 27 d.

5

KNYGA APIE „AUŠROS“ GIMNAZIJĄ

Po paskutinio buvusios „Aušros“ gimnazijos auklėtinių

nyboje. Tik manau, kad senam gauleiteriui pritiktų ir (atitinkama) forma.

Pagarbusis Partietis Bormann'ai, prašau Jus apsaugoti mane, tuo pačiu ir aplamai vokiečių nacionalsocialistų partijos orumą ir numatyti pasimatymą pas fuehrerį. Šiandieną išskrendu atgal į Rygą ir prašau ten man pranešti.

Heil Hitler!

Jūsų Lohse

Pridėdami šiaurės armijos vado ir aukštesniojo SS ir policijos vado raštų nuorašai.

(Šaltinis: National Archives microcopy Nr. 454, roll 15)

Paaikšnimiai:

1. Vokiečių nacionalsocialistų partijos pareigūnų laipsniai (titulai) nevertinami į lietuvių kalbą.

2. Martin Bormann buvo vokiečių nacionalsocialistų partijos kanceliarijos šefas, Hitlerio sekretorius ir patarėjas, ministeris, Nuernbergo karo nusikaltėlių teismo kaltintas, bet nubaustas, nes nesurastas.

suvažiavimo, atsiliepiant į daugelio raginimus išleisti atsiminimus apie praėjusius mokyklos laikus, Toronte susidarė iniciatorių būrelis ir pradėjo tuo reikalu rūpintis.

Atsiliekame su medžiaga, todėl kreipiamės į buvusius auklėtinius prašydami daugiau rašinių, vienos, antros didesnės nuotraukos ir tai labai nedelsiant, nes juk neiname jaunyn. Taip pat pageidaujame žinių apie per visas okupacijas nukentėjusius, žuvusius ir išvežtus į Sibirą mokytojus-jas ir mokinius. Tad laukiame daugiau ir skubios talkos ir tikimės, kad mūsų atsišaukimas bus visų išgirstas.

Medžiagą siųsti iki spalio 1 d.: Elenai Gailiūnaitei-Senkuvienai, 21 Lumbervale Ave., Toronto, Ont. M6H 1C7, Canada. Pinigų: Stasiui Grigaliūnui, 6 Crown Court, Toronto, Ont. M8Z 4V4, Canada.

Žodis pririša, žodis paleidžia. Estų patarlė

A.†A.
Gen. št. plk. ltn.
JONUI ŠEPEČIUI

mirus, žmonai MĖTAI, sūnui JURGIUI ir dukteriai RŪTAI reiškiame nuoširdžią užuojautą ir liūdime kartu.

Kunigunda ir Paulius Variai

GAIDAS—DAIMID

E U D E I K I S

TRYŠ MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
PATARNAUJA IR CHICAGOS PRIEMIESČIUOSE

4330-34 S. California Avenue

Telefonai — 523-0440 ir 523-9852

4605-07 South Hermitage Avenue

Telefonas — 927-1741-1

4348 S. California Avenue

Telefonas — 523-0440

P E T K U S

MARQUETTE FUNERAL HOME
TĖVAS IR SŪNUS

2533 West 71 St., Chicago

Telefonas — 476-2345

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telefonas — 863-2108

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS
LACKAWICZ

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy. — Tel. 974-4410

9236 S. Roberts Rd. — Tel. 430-5700

BUTKUS — PETKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

Sally

Donald M., Jr.

Los Angeles Sv. Kazimiero lit. mokyklos „kikiukai“ su savo mokytoja Inga Nelsaite mokslo metams užbaigiant.

APLINK MUS

x Literatūros vakaras Dainavoje bus rugpjūčio 6 d., šeštadienį. Jūs bus užbaigta šių metų Ateitininkų sendraugų stovyklų kūrybinė programa. Vakaro tema „Lietuvių krikščioniškoji poezija: rečitalis ir apžvalga“ pristatys ir atliks poetas Kazys Bradūnas.

x Dr. Algirdas Statkevičius, dalyvavęs Kultūros kongrese, PLB seime ir Tautinių šokių šventėje Kanadoje, grįžo į Chicagą ir apsigyveno Marquette Parke kartu su savo dukterimi.

x Į Dainavą jau išvyko Ateitininkų federacijos vadovas Juozas Polikaitis su žmona ir jauniausiu sūnum. Juozas Polikaitis ten turės pranešimą, kalbės apie naują kardinolą Vincentą Sladkevičių ir taip pat apie ateitininkų uždavinius.

x Ateitininkų federacija jau seniai yra paskelbusi tarybos ir federacijos vado rinkimus ir sudariusi rinkimų komisiją Clevelande, Ohio. Dabar rinkimų komisija turi visus pasiūlytus kandidatus ir greitai tikisi rinkimus pravesti.

x Aušra Kriščiūnaitė-Padalio, Lietuvos Vyčių 24 kuopos pirmininkė, išvyko į Lietuvos Vyčių jubiliejinį seimą, kuris vyks 27-31 dienomis Washington-Sheraton viešbutyje Washington, D.C. Tos kuopos delegatai taip pat išvyko į šį nepaprastą seimą, kuriame bus pažvelgta į 75-rių metų nueitą kelią, organizacinius sunkumus, kitų organizacijų dalyvavimą panašioje veikloje. Bus pažvelgta ir į ateitį, kokia ji bus keletą metų į priekį ir ko reikalaus iš šių dienų darbininkų.

x „Medicina“, Pasaulio Lietuvių gydytojų sąjungos žurnalas, nr. 1, šiais metais išėjo iš spaudos. Įžanginiu straipsniu išspausdintas dr. Jono Kuncos, gyvenančio Australijoje, „Lietuvių gydytojų ir tauta“. Daug mediciniskos specialybės straipsnių, kurie įdomūs gydytojams arba susipažinusiems su medicina. Taip pat nemaža yra gydytojų ir jų šeimų kronikos. Redaguoja dr. Vlado Šaulys, redaktorius kolegiją sudaro daktarai K. Ambrozaitis, M. Budrienė, F. V. Kaunas, K. Rimkus ir V. Tauras. Viršelį papuoštas dail. M. Ambrozaitienės emalio paveiksmais.

ADVOKATAS
ALGIRDAS R. OSTIS
201 E. Ogden Ave., Ste. 18-2
Hinsdale, IL 60521
Tel. 325-3157
Valandos pagal susitarimą

Advokatas
GINTARAS P. ČEPĖNAS
2649 W. 63 St., Chicago, IL 60629
Tel. — 776-5162
14300 S. Bell Rd., Lockport, IL 60441
Tel. 460-4866
Valandos pagal susitarimą

Advokatas Jonas Gibaitis
6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. — 776-8700

Darbo val. nuo 9 iki 7 val. vak.
Šeštadienį 9 v. r. iki 1 val. d.

ADVOKATAS
Vytenis Lietuvinkas
2501 W. 69th Street
Chicago, IL 60629
Tel. 778-0800
Kasdien 9-6 val. vak.
Šeštadieniais ir vakarais
pagal susitarimą.

IŠ ARTI IR TOLI ARGENTINOJE

— Argentinos Lietuvių Centras paminėjo motinas savo patalpose Villa Lugano. Programą atliko mažosios, vadovaujamos Nelidos Zavickaitės Manhe ir Monikos Masiulionytės. Vidurinioji karta, vadovaujama G. Misiūno ir R. Mušketo, atliko su savo vaikais muzikinius kūrinius. Pasirodė moterų choras, kuriam vadovauja Valerija Mačiūnas, tautiniams šokiams — Juozas Pulikas. Analia Gaidimaukaitė pakalbėjo jautriai apie motinas. Pabaigoje A. Grigonis pakvietė į sceną vyresniąją motiną Mariją Petrauskaitę Kisieliene ir jaunesniąją — Eugeniją Čikšaitę Mayorga ir joms prisegė po gėlę. Liet. Centro sekr. Birutė Daratėnienė uždegė visoms motinoms po žvakutę.

— Rosario tautinių šokių grupė „Šaltinėlis“ paminėjo ketverių metų veiklos sukaktį. Atidarė Radio Nacional vedėja Marta Marinelli, dirbanti drauge su lietuviška valandėle. Kun. J. Margis papasakojo apie „Šaltinėlio“ įsikūrimą. Jos pirmoji vedėja buvo Roxana Podriguez Papečytė, ją išvykusi į Š. Ameriką, jos pareigas perėmė Klaudija Makauskaitė, kuri šiais metais išvyksta į Vokietiją mokytis Vasario 16 gimnazijoje. Ta proga supažindinta su Nidia Kondratavičiute, Argentinos ir Pietų Amerikos plaukimo čempione.

— Argentinos Lietuvių Jaunimo sąjungos naują valdybą sudaro pirmininkė Ariana Rastauskaitė, vicepirmininkė Nestoras Ruplėnas, sekretorė Cecilija Janulionytė, išdėdinti Daniela Rastauskaitė, kordinatoriai kultūros — Osvaldas Levanavičius, informacijos — Danielius Aglinskis, kongreso reikalams — Analia Gaidimaukaitė. Rajonų ryšininkai bus Lugano — Ana Lukšaitė, Lanus — Valeria Banlytė, Rosario — Klaudija Makauskaitė ir Berisso — Leonardas Zotas.

x Juozas ir Marytė Vizgirdai, Aurora, Ill., Matas Šimanskis, Cicero, Ill., grįždami laimėjimų šaknelės, pridėjo po 15 dol. aukų. Labai dėkojame.

x Jadvyga Papartis, Sunny Hills-Chipey, Fla., pakeisdama „Draugo“ siuntinėjimo adresą, pridėjo ir 10 dol. auką. Nuširdus aciū. J. Papartis prieš tai gyveno Chicagoje.

x Alfa Lauraitis, La Grange, Ill., Kostas ir Ona Žolynai, Ormond Beach, Fla., K. Daunys, Toronto, Ont., Kanada, įvairiomis progomis parėmė „Draugą“ po 10 dol. auka. Labai dėkojame.

x Algirdas Šimukonis, Richmond Hill, N.Y., Vytautas K. Kubilius, Bolinbrook, Ill., Vytautas Stugis, Cleveland, Ohio, Aleksandras Nelsas, Fullerton, Cal., Pulkerija Tarulis, Willoughby, Ohio, Stefania Motušis, Los Angeles, Cal., Ursulė Leleika, Redford, Mich., Juozas Kirvelaitis, Detroit, Mich., L. Bildušas, Chicago, Ill., Edmundas Binkis, Plymouth Mtg., Pa., E. V. Sakas, Hamilton, Kanada, pratęsė „Draugo“ prenumeratą vieneriems metams ir kiekvienas paaukojo po 10 dol. už kalėdines korteles ir kalendorių. Nuširdus aciū.

x Greit parduodu vienos ir dviejų šeimų namus Chicagoje ir apylinkėse. Skambinkite RE/MAX FIRST, Rimas Stankus, tel. 361-5950 arba 636-6169.

x Dėmesio turintiems giminių Lietuvoje ir svečių iš Lietuvos! Rugpjūčio 6 d. vėl važiuojame į Lietuvą. Tarpininkauja nebrangiai automobilių ir kt. prekių pirkime Lietuvoje, palikimų sutvarkyme. Siunčiu kargo, parūpinu video, stereo aparatūrą. Giminių iškviesti patarnavimas nemokamas. Geriausiai skambinkite rytais 7-9 val. ir šeštadieniais bei sekmadieniais. Tel. (312) 430-4145. Rašydami pranešikite savo telefoną. Romas Pukštys, 9040 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL 60457.

x Ieškau pirkti dviejų ar daugiau butų namą. Skambinti 425-7160.

x Dail. Edvardo Walaicio paveikslų išpardavimas! Paskutinės dienos! Dauguma — originalai už pusę kainos. New Buffalo, MI. Tel. 616-469-2892.

Redaguoja J. Placas. Medžiagą siųsti: 3206 W. 65th Place, Chicago, IL 60629

Jonas Minelga

VĖJUI

Eina vasara... Ir vėliai, Vėjau, plaukus man suvėlei. Jei svečiuosna atvykai, Ko, bičiuli, supykai?

Ar ant kojos tau užmyniau? Ar nuo Kudliaus neapgyniau? Gal bijoji gaut spruktu? Kur išmokai burti piktui?

Gaudžia miškas. Verkia sodai, Kai nekviestas pasirodai. Putom taškos ežerai... Vėjau, šitaip negerai!

Susiraukęs, pasiūšęs Purtai obelis ir kriaušės... Tuoj subėgs vaikų minia, Teks tau slėptis kamine.

KAIP AŠ IŠVADUOČIAU LIETUVĄ

Vieną naktį aš nusikridau į Lietuvą. Paskiau nuvažiavau pas Gorbaciovą. Aš jį prašiau, kad Lietuvą paskelbtų laisva valstybe. Jis man pasakė, kad Lietuvos nėra, taip pat nėra ir lietuvių. Jie visi yra kalėjime arba mirę. Niekas nemoka kalbėti lietuviškai. Gorbaciovą dar pridėjo: „Jeigu tu man parodysi bent tūkstantį žmonių, kurie dar gali kalbėti, dainuoti visas dainas, skaityti, rašyti lietuviškai ir šokti tautinius šokius, aš tau atiduosiu Lietuvą ir aš daugiau nebebūsiu to krašto prezidentas. Tu būsi žinoma kaip mergaitė, kuri išvadavo Lietuvą“.

Aš paskambinau į Ameriką ir paprašiau, kad visi, kurie gali dainuoti lietuviškas dainas, šokti tautinius šokius, skaityti ir rašyti lietuviškai, kad jie visi atskristų į Lietuvą. Daug lietuvių atskrido į Lietuvą. Visi skaitė, rašė, dainavo ir šoko lietuviškai. Kai Gorbaciovą pamatė ir išgirdo kaip mes viską atlikome, jis man pasakė, kad dabar aš galiu būti Lietuvos prezidentas. Aš jam padėjau ir pasakiau, kad aš nenoriu būti prezidentas, aš tik noriu, kad mano šalis Lietuva būtų laisva ir pati išsirinktų prezidentą.

Kai grįžau į Ameriką, nuvykau pas mūsų prezidentą, viską paaiškinau ir kalbėjau televizijoje.

Po savaitės laiko, vėl nusikridau į Lietuvą. Visi lietuviai džiaugėsi laisve, šoko — dainavo ir sveikino mane. Mano tetos, dėdės, pussešerės ir pusbroliai atskrido į Ameriką. Mes visi buvome laimingi. Mes ėjome į bažnyčią, valgėme restoranuose, pirkomės drabužių. Visi atvykę iš Lietuvos buvo labai nustebę, kiek daug mes visko turime Amerikoje.

Loreta Viržintaitė, Marquette Parko lit. m-las mokinė („Vyturėlis“).

NEREGIO ELEGIJA

Neregys sako, kad jis niekada nėra matęs šviesos, jam viskas yra juoda: ir rožės, ir lelijos. Jis verkia, kad negali matyti saulės, dangaus, žolės. Niekad nematė ir nematys gražių saulėleidžių aukso, akių mylimos, aušros ir žvaigždžių. Nida Černiauskaitė,

Aklas žmogus nežino kaip pasaulis atrodo. Jis nėra matęs gėlių, saulės ir iš viso regimojo gyvenimo. Jis liūdi, kad ir ateityje nieko nematys. Jo gyvenimas nėra pilnas. Aš labai

Tėvynės ZVAIGŽDUTĖ

Isteigtas Lietuvių Mokytojų Sąjungos Chicago skyrius

užjauci neregį ir žinau, kaip jam sunku gyventi.

Viktoras Memėnas, Abu Detroito „Žiburio“ aukšt. lit. m-las mokiniai. („Žiburio spinduliai“).

MANO ŠEIMA

Mano šeima yra labai svarbi dalis mano gyvenimo. Mes šeimoje esame penki asmenys. Turiu sesutę ir broliuką. Jie abu yra man geri. Jie su manimi žaidžia. Svarbiausia, jie mane myli, taip kaip aš juos myliu. Mamytė ir tėvelis yra mums geri. Jie rūpinasi mūsų sveikata. Jie mus moko būti gerais vaikais. Jie padeda mums mokytis ir džiaugiasi, kai mums gerai sekasi. Tėveliai myli mane, sesutę ir broliuką.

Mano šeima praleidžia nemažai laiko kartu. Visi kartu važiuojame į svečius. kartais išvažiuojame kartu smagiai praleisti laiką. Nūvažiuojame ir kalnus, ar kitas gražias gamtos vietas. Aplankome Disneyland. Kai oras geras, žaidžiame kieme. Tėveliai prižiūri mūsų pamokų ruošimą. Mes dažnai visi pasikalbame. Aš papasakojau apie įvykius mokykloje. Pajuokaujame. Vakara, kai visi darbai baigti, visi kartu pažiūrime televiziją ir pasikalbame. Kartais visi pasiklausome gražios muzikos kai ilgesnis dienos ir vėliau sutemsta, išiname visi pasi- vaikščioti. Būna smagu. Mes visada visi kartu valgome vakarienę. Valgydami pasikalbame ir pajuokaujame.

Mano gyvenime šeima yra labai svarbi. Džiaugiuosi, kad turiu mamytę, tėvelį, sesutę, broliuką, kurie mane myli, manim rūpinasi ir man tik gero linki.

Daina Žemaitytė, Los Angeles Šv. Kazimiero lit. m-las mokinė („Jaunystės garsai“).

Red. Skaitydamos tavo straipsnį džiaugiuosi tavo šeima. Beskaitydamos pagalvojau, koks būtų gražus mūsų lietuviškas pasaulis, turėdamas tokias gražias šeimas. Visiems patarčiau šį Dainos straipsnelį pasiskaityti.

DARIUS IR GIRĖNAS

Prieš penkiasdešimt penkerius metus liepos 17 diena buvo džiaugsmo ir liūdesio diena. Visas pasaulis džiaugėsi nauju technikos ir ryžto laimėjimu, kad du drąsūs lakūnai nugalejo Atlantą ir laimėjo antrą vietą, visų lakūnų skridusių per Atlantą, nusikristo kelio ilgume. Jie išgarsino Lietuvą visame pasaulyje.

Mums lietuviams buvo gilaus liūdesio diena, nes did-

vyriai nepasiekė Kauno areodromo. Vos kelių valandų skridimo nuotolyje, „Lituanica“ rasta miške palūžusiai sparnais ir kulų pervertomis sienomis. Ar pikto valia, ar nelaimingas atsitikimas. Verkė visa Lietuva, galėjo dviejų jaunų didvyrių, paaukojusių visą savo gyvenimą Lietuvai. Jie uždegė lietuvių dvasią. Atsirado kitas lietuvis Feliksas Vaitkus, kuris perskrido Atlantą. Kai Lietuvą pavergė rusai, Dariaus ir Girėno didvyriško žygio paveikti lietuviai išėjo į miškus partizanais ginti tėvynės nuo priešu.

Visi jauni lietuviai, išsisklaidę plačiąjame pasaulyje, sekite šių didvyrių dvasią, pamilkite Lietuvą, jos seną — gražią kalbą. Padėkite Lietuvai atgauti laisvę, kad galėtumėte nuvykti ir nulenkti galvas prie jų poilsio vietos, jau laisvame krašte.

Redaktorius

MARMAKŠKIAI

Turbūt niekam negirdėtas vardas. Tai naujos knygos pavadinimas, kurią parašė viena mokytoja Kanadoje. Jos vardas Alė Paškevičienė, Ottawos Dr. Vinco Kudirkos lituanistinės mokyklos vedėja. Jos ankščiau išleista knyga vadinasi „Saulė trupinių“. Ir ši turi panašumo į pirmąją. Ji skirta mokykliniam jaunimui. Pasakos, vaidinimai, eilėraščiai. Gražiai iliustruotas viršelis ir visa knyga Marijos Macevičiūtės. Šią knygą autorė skiria buvusioms lituanistinių mokyklų auklėtinėms išeivijoje. JAV LB Švietimo Taryba rekomenduoja šį leidinį išeivijos lituanistinėms mokykloms. Išleido Albinas Vilniškis. Knyga gaunama pas autore. Adresas: Alė Paškevičienė, 659 Alesther Street, Ottawa, Ontario, Canada K1K 1H8. Kaina be persiuntimo 8 dol. Patarina lietuviškoms šeimoms šią knygą įsigyti. Toje knygoje yra paaiškinta ir pavadinimo reikšmė.

Redaktorius

ISTORIJS PAMOKOJE

— Kur Petras pirmasis laimėjo savo pirmąjį mūšį prieš švedus? — klausia mokytojas mokinį istorijos pamokoje. — Šimtas trisdešimt ketvirta — jam puslapyje, pone mokytauja! — atsakė mokinys, pasklaidęs istorijos vadovėlį.

GERA TURĖTI DRAUGŲ

Yra labai smagu turėti draugų. Mes kartu praleidžiame laiką ir pasitariame apie pamokas. Draugai kartais gina

LIETUVIŠKOS KANKLĖS

Piešė Andrius Priegalgauskas, Marquette Parko lit. m-las 7 sk. mok.

mane nuo kitų ir padeda man, jeigu užsigaunu kur nors. Aš mėgstu jiems paskambinti, telefonu ir susitikti su jais. Man patinka su draugais žaisti ir pakviesti juos pas save mano gimtadienio proga. Yra gera turėti daug draugų, nes tada gali su daug ko žaisti. Aš visuomet atsiminsiu savo draugus.

Audra Paulionytė, Toronto Maironio lit. m-las mokinė. Kanada. (Maironio mokyklos metraštis).

UGNIS

(Lietuvių tautosaka)

Ugnį reikia saugoti. Jei ugnį palieki vieną, reikia tada peržengti, o jei nori užgesinti reikia gesinti švriu vandeniu. Kartą ugnis supuko ant savo šeiminko ir išėjo pasi- vaikščioti. Tuojau užsidegė tas namas. Netoli buvo kito kaimyno gyvenamas namas. Iš to namo ugnis ėmė kalbėti: „Tu išėjai pasilinksminti, aš neisiu, man čia gerai. Aš čia paklota, apkloti ir viskuo aprūpinta. Tu saugok, nesudegink mano šeiminko akėčių“. O to šeiminko akėčių stovėjo prie to degančio namo. Namas jau visas dega, tik žibt tas akėčias nuo sienos kažkas nustūmė ir apvertė. Namas sudegė, o akėčios liko nesudegusios (Papasakojė Kazė Černiauskienė, Lelėškų kaime, Salako valsčiuje. Užrašė Stasys Dičiūnas, 1938 m.).

iš dr. Balio archyvo

Vytė Nemunėlis

GEDIMINO PILIS

Prinešė Vytukas, Smėlio daug pripylė Ir gražiai pastatė Gedimino pilį.

Ikalė baselį — Vėliavą iškėlė — Supa ją vėjelis, Mirga vėliavėlė.

Sedo ant lazdelės: — Nu, „žirgeli“ riestas! — Valio mūsų Vilnius, Valio mūsų miestas!

Darius ir Girėnas buvo prisiminti 54 metų sukakties proga nuo žuvimo.